

EUROPOS KOMISIJA

Europos struktūriniai ir investicijų fondai

Valstybėms narėms skirtos gairės
dėl paskyrimo procedūros

ATSAKOMYBĖS RIBOJIMO PAREIŠKIMAS

„Tai Komisijos tarnybų parengtas darbinis dokumentas. Jame, remiantis taikomais ES teisės aktais, kolegoms ir institucijoms, dalyvaujantiems stebint, kontroliuojant Europos struktūrinius ir investicijų fondus arba juos įgyvendinant, pateikiamos techninės gairės, kaip aiškinti ir taikyti šios srities ES taisykles. Šiuo dokumentu Komisijos tarnybos siekia išaiškinti minėtas taisykles, kad būtų lengviau įgyvendinti veiksmų programą, ir paremti gerosios patirties sklaidą. Šiomis gairėmis nedaromas poveikis Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo aiškinimo ar Komisijos sprendimų priėmimo praktikai.“

Turinys

AKRONIMŲ IR SANTRUMPŲ SĄRAŠAS	3
1. BENDROJI INFORMACIJA	4
1.1. Teisės aktų nuorodos	4
1.2. Gairių paskirtis	4
1.3. Pagrindiniai skirtumai, palyginti su 2007–2013 m. laikotarpiu	4
2. GAIRĖS	5
2.1. Pranešimas apie paskyrimo sprendimą ir Komisijos vaidmuo.....	5
2.2. Paskirtųjų institucijų funkcijų aprašymas	5
2.3. Paskyrimo kriterijai	6
2.4. Nepriklausomos audito institucijos darbo planavimas ir terminai	7
2.5. Ataskaitą ir nuomonę dėl paskyrimo rengiančios nepriklausomos audito institucijos atliktinas darbas	8
2.6. Kovos su sukčiavimu priemonės.....	10
2.7. Ataskaita ir nuomonė dėl paskirtųjų institucijų atitikties paskyrimo kriterijams.....	10
2.8. Paskyrimo sprendimas.....	11
2.9. Tarpinių mokėjimų tvarkymas	12
2.10. Paskyrimo stebėseną	12
1 PRIEDAS. PASKYRIMO TERMINAI	14
2 PRIEDAS. VADOVAUJANČIOSIOS IR TVIRTINANČIOSIOS INSTITUCIJŲ PASKYRIMO KRITERIJAI	15
3 PRIEDAS. PASKIRTŲJŲ INSTITUCIJŲ STRUKTŪROS ATITIKTIES REGLAMENTO (ES) NR. 1303/2013 XIII PRIEDE IŠDĖSTYTIEMS PASKYRIMO KRITERIJAMS VERTINIMO KONTROLINIS SĄRAŠAS ...	17
4 PRIEDAS. PASKYRIMO KRITERIJŲ IR SUSIJUSIŲ PAGRINDINIŲ REIKALAVIMŲ SĄSAJŲ LENTELĖ	56
5 PRIEDAS. APRAŠYMO MODELIO (KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTO III PRIEDAS) SĄSAJŲ SU PASKYRIMO KRITERIJAIS IR SUSIJUSIAIS KONTROLINIO SĄRAŠO KLAUSIMAIS (3 PRIEDAS) LENTELĖ	59

AKRONIMŲ IR SANTRUMPŲ SĄRAŠAS

AI	Audito institucija (angl. <i>Audit Authority</i>)
TVI	Tvirtinančioji institucija
CCI	Komisijos paskirtas kiekvienos programos nuorodos numeris (pranc. <i>Code Commun d'Identification</i>)
MKA	Metinė kontrolės ataskaita
KDR	2014 m. kovo 3 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 480/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013 ¹
BNR	Bendrųjų nuostatų reglamentas (2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013) ²
ETBG	Europos teritorinio bendradarbiavimo grupė (žr. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) NR. 1302/2013)
EJRŽF	Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas
ESIF	ESIF – visi Europos struktūriniai ir investicijų fondai. Šios gairės taikomos visiems fondams, išskyrus Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai (EŽŪFKP)
ETB	Europos teritorinio bendradarbiavimo reglamentas (2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1299/2013)
Finansinis reglamentas	Finansinis reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 ³
Fondai	Struktūriniai fondai ir Sanglaudos fondas
NAI	Nepriklausoma audito institucija (angl. <i>Independent Audit Body</i>)
TI	Tarpinė institucija (angl. <i>Intermediate Body</i>)
JS	Jungtinis sekretoriatas (ETB programoms)
PR	Pagrindinis reikalavimas
VI	Vadovaujančioji institucija
VKS	Valdymo ir kontrolės sistema

¹ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.138.01.0005.01.LIT

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32013R1303>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1416480945454&uri=CELEX:32012R0966>

1. BENDROJI INFORMACIJA

1.1. Teisės aktų nuorodos

Reglamentas	Straipsniai
Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013 Bendrų nuostatų reglamentas (toliau – BNR)	123 straipsnis. <i>Institucijų paskyrimas</i> 124 straipsnis. <i>Vadovaujančiosios institucijos ir tvirtinančiosios institucijos paskyrimo procedūra</i>
Reglamentas (ES) Nr. 1299/2013 Europos teritorinis bendradarbiavimas (toliau – ETB)	21 straipsnis. <i>Institucijų paskyrimas</i>

1.2. Gairių paskirtis

Šis dokumentas parengtas siekiant pateikti valstybėms narėms (t. y. nepriklausomoms audito institucijoms, vadovaujančiosioms ir tvirtinančiosioms institucijoms) praktines gaires dėl jų pareigų, susijusių su paskyrimo procedūra, ir pagal BNR 124 straipsnį ir ETB reglamento 21 straipsnį reikalaujamos ataskaitos ir nuomonė apie ESIF (išskyrus EŽŪFKP) rengimo. Taip pat pateiktos kelios konkrečiai ETB programoms taikomos gairės. Prie gairių dokumento pridodamas kontrolinis sąrašas, kuriuo vadovaujančiajai ir tvirtinančiajai institucijoms rekomenduojama naudotis kaip priemone rengiant valdymo ir kontrolės sistemos (VKS) aprašymą, o nepriklausomai audito institucijai – kad jai būtų lengviau atlikti ir registruoti savo darbą. Kontrolinį sąrašą galima pritaikyti atsižvelgiant į visas valstybės narės VKS ypatybes.

Ataskaitos ir nuomonės dėl paskirtųjų institucijų sistemų atitikties paskyrimo kriterijams (žr. BNR XIII priedą) modeliai nustatyti Komisijos pagal BNR 127 straipsnio 7 dalį priimto 2014 m. rugsėjo 22 d. Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1011/2014 IV ir V prieduose.

Visas oficialus su paskyrimo procedūra susijęs valstybės narės ir Komisijos susirašinėjimas vyks per elektroninio keitimosi duomenimis sistemą (toliau –SFC2014).

1.3. Pagrindiniai skirtumai, palyginti su 2007–2013 m. laikotarpiu

2014–2020 m. laikotarpio paskyrimo procedūra pagal BNR 123 ir 124 straipsnius ir ETB reglamento 21 straipsnį yra valstybių narių atsakomybė ir nuo 2007–2013 m. laikotarpio tvarkos skiriasi tuo, kad reikia gauti užtikrinimą dėl fondų valdymo ir kontrolės sistemų struktūros. Ši procedūra labai panaši į 2007–2013 m. laikotarpio pradžioje taikytą atitikties vertinimo procedūrą.

Paskyrimo procedūra siekiama užtikrinti, kad vadovaujančioji ir tvirtinančioji institucijos nuo pat laikotarpio pradžios būtų įdiegusios reikiamą ir tinkamą VKS struktūrą, kad galėtų vykdyti joms pagal atitinkamai BNR 125 ir 126 straipsnius ir ETB reglamento 23 ir 24 straipsnius paskirtas pareigas.

2. GAIRĖS

2.1. Pranešimas apie paskyrimo sprendimą ir Komisijos vaidmuo

Pagal BNR 124 straipsnio 1 dalį iki pirmo tarpinio mokėjimo prašymo pateikimo Komisijai valstybė narė turi informuoti Komisiją apie tinkamu lygiu atliktino vadovaujančiosios institucijos ir, atitinkamais atvejais, tvirtinančiosios institucijos paskyrimo datą bei teisinę formą. Teisinė paskyrimo forma gali atitikti nacionaliniu lygmeniu teisėkūros procedūra priimtą aktą (pvz., įstatymą, potvarkį, ministro sprendimą) arba bet kokią kitą formą, kurią valstybė narė laiko tinkama. Bet kuriuo atveju dokumentas, kuriuo valstybė narė paskiria vadovaujančiąją ir tvirtinančiąją institucijas, turėtų būti galutinis ir jį atitinkamos nacionalinės valdžios institucijos turėtų būti priėmusios iki pranešimo Komisijai apie paskyrimo sprendimą dienos; nuoroda į šį dokumentą į SFC2014 turėtų būti įtraukta šio pranešimo teikimo metu.

Siekiant užtikrinti visišką paskyrimo procedūros nešališkumą ir nepriklausomumą (BNR 123 straipsnis), rekomenduojama, kad institucija arba asmuo, kuriam suteikiamas įgaliojimas paskirti institucijas ir (arba) stebėti paskyrimą, neturėtų būti audito, vadovaujančioji, tvirtinančioji arba tarpinė institucija.

Raginama, kad pranešdama Komisijai apie paskyrimo sprendimą per SFC2014 valstybė narė nurodytų, ar nepriklausoma audito institucija yra pateikusi besąlyginę audito nuomonę, kuria grindžiamas paskyrimas. Rekomenduojama, kad institucija arba asmuo, kuriam suteiktas įgaliojimas paskirti institucijas ir (arba) stebėti paskyrimą, taip pat būtų atsakinga (-as) už pranešimą apie paskyrimo sprendimą Komisijai per SFC2014.

Pranešimo apie paskyrimą procedūra ir Komisijos vaidmuo apibendrinti šių gairių 1 priede pateiktoje diagramoje.

2.2. Paskirtųjų institucijų funkcijų aprašymas

Paskiriamų vadovaujančiosios ir tvirtinančiosios institucijų funkcijų ir joms taikomų procedūrų aprašymu grindžiamas nepriklausomos audito institucijos atliktinas su šiose institucijose taikomos VKS atitiktis BNR XIII priede išdėstytiems paskyrimo kriterijams vertinimu susijęs audito darbas. Aprašymas turėtų atitikti Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1011/2014 III priede pateiktą modelį ir apimti informaciją apie BNR 72–74 ir 122–126 straipsniuose ir ETB reglamento 21–24 straipsniuose nurodytus bendruosius VKS principus.

Atsižvelgiant į VKS struktūrą, už įvairių aprašymo dalių rengimą gali būti atsakingos įvairios institucijos arba įstaigos. Rekomenduojama, kad rengdamos savo sistemų aprašymus vadovaujančioji ir tvirtinančioji institucijos kaip pačių institucijų atliekamo vertinimo priemone naudotųsi šių gairių 3 priede pateiktu kontroliniu sąrašu (jis pirmiausia skirtas audito institucijoms). Vadovaujančioji institucija turėtų prisiimti atsakomybę už jos prižiūrimoms tarpinėms institucijoms perduotų funkcijų aprašymą. Tvirtinančioji institucija turėtų prisiimti atsakomybę už jos prižiūrimų tarpinių institucijų užduočių aprašymą.

Su ETB programomis susijusių sistemų aprašyme turėtų būti aiškiai nurodomos VKS ypatybės, įskaitant nuorodas į įvairius pirmiau nurodytuose straipsniuose numatytus dalyvius (ETBG, jungtinį sekretoriata, tikrintojus⁴ ir auditorių grupę⁵, jei tokių būtų) ir, jei taikoma, į nacionalines valdžios institucijas.

Galutinio aprašymo pateikimo nepriklausomai audito institucijai data yra pagrindinė atitiktis paskyrimo kriterijams vertinimo pradžios data. Komisija rekomenduoja valstybei narei

⁴ Žr. Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 23 straipsnio 4 dalį.

⁵ Žr. Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 25 straipsnio 2 dalį.

paskirti konkrečią instituciją – ji galėtų būti vadovaujančioji arba koordinavimo institucija (BNR 123 straipsnio 8 dalis), – kuri prisiimtų atsakomybę už oficialų galutinio išsamaus aprašymo, kuriame nurodytos visos institucijos ir (arba) subjektai ir visi sistemų aspektai, pateikimą. Kad nepriklausoma audito institucija galėtų veiksmingai atlikti darbą, sistemos aprašymas jai turėtų būti pateikiamas tik parengus ir patvirtinus organizacines ir procedūrinės taisykles. Prieš pradėdama darbą nepriklausoma audito institucija tikrins aprašymo išsamumą.

Pagal ETB reglamento 21 straipsnio 3 dalį taikomi tie patys principai. Valstybė narė, kurioje yra vadovaujančioji institucija, turi atlikti paskyrimo procedūrą. Vis dėlto rekomenduojama, kad už ETB programų struktūros vertinimą atsakingai nepriklausomai audito institucijai padėtų auditorių grupė, taikydama nepriklausomos audito institucijos parengtą metodiką.

Jei ta pati sistema taikoma daugiau nei vienai programai, gali būti naudojamas vienas aprašymas. Apie bendrą sistemą galima kalbėti tada, kai ta pačia VKS remiama kelių programų veikla. Atsižvelgtina į tai, ar taikomi tie patys pagrindiniai kontrolės elementai, t. y., kai programų rinkiniui iš esmės taikomi tie patys toliau nurodyti elementai: i) kiekvienos valdymo ir kontrolės veikloje dalyvaujančios institucijos funkcijų aprašymas ir funkcijų paskirstymas kiekviename institucijoje; ii) deklaruojamų išlaidų teisingumo ir tvarkingumo užtikrinimo procedūros, įskaitant tinkamą audito seką ir tarpinių institucijų priežiūrą, jei taikoma. Bendras rizikos lygis (pvz., panašios kelių programų tarpinės institucijos, su kurių tipu susijusi bendroji rizika) taip pat gali būti veiksnys, į kurį gali būti atsižvelgiama nustatant bendros sistemos buvimą. Atsižvelgiant į ETB programų ypatybes, t. y. mažiausiai dviejų valstybių narių dalyvavimą, neturėtų būti laikoma, kad joms taikoma bendra VKS, tokia pati kaip ir pagrindinėms programoms.

Sistemos aprašyme turėtų būti aiškiai apibrėžiama bendrų institucijų prisiimama atsakomybė, bendri kontrolės elementai, funkcijų atskyrimas, horizontaliai ir kiekvienai programai atskirai taikomi sistemų aspektai.

2.3. Paskyrimo kriterijai

Paskyrimas suteikiamas remiantis Bendrų nuostatų reglamente išdėstytais paskyrimo kriterijais (žr. 2 priedą); jie susiję su paskirtųjų institucijų vidine kontrolės aplinka, rizikos valdymu, valdymo ir kontrolės veikla ir stebėsenos veikla. Paskyrimas atliekamas atitinkamu valstybės narės pasirinktu lygiu (Bendrų nuostatų reglamente lygis arba institucija nenurodyti). Rekomenduojama, kad valstybė narė atitinkamu lygiu nustatytų, kuri institucija bus atsakinga už paskyrimą ir (arba) nuolatinę jo priežiūrą (žr. šio dokumento 13 skirsnį).

Vadovaujančiojoje institucijoje taikomų sistemų struktūra turėtų būti užtikrinama, kad ši institucija galėtų vykdyti pareigas pagal BNR 72 ir 125 straipsnius ir ETB reglamento 23 straipsnį, įskaitant, *inter alia*, susijusias su funkcijų atskyrimu ir programos valdymu, veiksmų atranka, programos finansų valdymu ir kontrole, įskaitant valdymo patikrinimus (administracinius ir vietoje), tinkamos audito sekos buvimu, veiksmingomis ir proporcingomis kovos su sukčiavimu priemonėmis, valdymo pareiškimų ir metinių santraukų rengimu, taip pat su būtinomis stebėsenos sistemomis, įskaitant rodikliams stebėti reikiamas sistemas.

Tvirtinančiojoje institucijoje taikomų sistemų struktūra turėtų būti užtikrinama, kad ši institucija galėtų vykdyti pareigas pagal BNR 126 straipsnį ir ETB reglamento 24 straipsnį, įskaitant, *inter alia*, Komisijai deklaruotų išlaidų patvirtinimą, išsamių ir tikslių sąskaitų rengimą (Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalis), užtikrinimą, kad apskaitos duomenys būtų saugomi kompiuterine forma, užtikrinimą, kad ši institucija iš vadovaujančiosios institucijos gautų tinkamą informaciją apie atliktus patikrinimus, susijusius su deklaruotomis išlaidomis ir atsižvelgiant į auditų rezultatus.

Pagal BNR 123 straipsnio 7 dalį atitinkami vadovujančiosios ir (arba) tvirtinančiosios institucijų ir tarpinių institucijų susitarimai turi būti oficialiai užregistruojami raštu. Šiuose rašytiniuose susitarimuose su tarpinėmis institucijomis, kurie turėtų būti taikomi nuo programų įgyvendinimo pradžios, yra esminis VKS elementas; juose turėtų būti aiškiai nustatytos atitinkamos kiekvienos institucijos funkcijos. Tai galioja ir ETB programoms (ETBG, jungtiniam sekretariatams, tikrintojams ir nacionalinėms valdžios institucijoms, kai tinkama). BNR XIII priede (1 punkto ii papunktyje) reikalaujama, kad jei tam tikros funkcijos perduotos tarpinėms institucijoms, vadovujančioji arba tvirtinančioji institucija turi būti nustačiusi procedūras, kuriomis užtikrinama, kad šioms institucijoms būtų pateikta su šių užduočių vykdymu susijusi informacija ir kad ji turėtų tinkamas šių institucijų darbo patikros ir priežiūros procedūras. Šis principas taikomas ir ETB programoms.

Paskyrimo kriterijuose daugiausia dėmesio skiriama su vadovujančiosios ir tvirtinančiosios institucijų funkcijomis susijusių sistemų struktūrai ir jie yra labai panašūs į kriterijus, taikytus 2007–2013 m. laikotarpio atitikties vertinimo procedūrai, nes vadovujančiosios ir tvirtinančiosios institucijų pareigos iš esmės liko tos pačios.

Todėl Komisija ragina valstybes nares išlaikyti esamus dabartinių sistemų elementus, jei jie gerai veikia (pvz., pranešta apie nedidelį klaidų dažnį, įvertintos sistemos priskirtos prie 1 ir 2 kategorijų, 2007–2013 m. laikotarpiu įgyvendintas Reglamento 1083/2006 73 straipsnis, (dėl EŽF) 2007–2013 m. laikotarpiu įgyvendintas Reglamento 1198/2006 73 straipsnis). Tačiau jei pranešta apie didelį klaidų dažnį arba įvertintos sistemos priskirtos prie 3 arba 4 kategorijos, VKS reikia sustiprinti.

Reikėtų remtis 2007–2013 m. laikotarpiu jau gautu užtikrinimu. Vadovujančiosios institucijos dažnai bus tos pačios, kaip ir 2007–2013 m. laikotarpiu, ir užtikrinimas dėl jų jau bus pagrįstas atitikties vertinimu ir atliktais jų sistemų veikimo auditais. Šiuo atžvilgiu, kaip nurodyta 124 straipsnio 2 dalyje, jei nepriklausoma audito institucija padaro išvadą, kad dalis šių institucijų valdymo ir kontrolės sistemos iš esmės yra ta pati, kaip ir 2007–2013 m. laikotarpiu, ir kad esama audito įrodymų, kad jos tuo laikotarpiu veikė efektyviai, nepriklausoma audito institucija gali daryti išvadą, kad atitinkami kriterijai įvykdyti, neatlikdama papildomo audito darbo. Tai turėtų didinti paskiriant institucijas atliktino audito darbo efektyvumą. Pasikliovimo lygis turėtų būti nurodomas audito ataskaitoje ir (arba) nuomonėje. Vis dėlto dėl naujų kriterijų (rizikos valdymo procedūrų ir kovos su sukčiavimo priemonių, valdymo pareiškimo, metinės santraukos ir (arba) sąskaitų rengimo procedūrų ir duomenų apie programos tikslų įgyvendinimo rodiklius, orientyrus ir (arba) pažangą patikimumo užtikrinimo procedūrų) audito darbą reikės atlikti siekiant įvertinti atitiktį šiose srityse.

2.4. Nepriklausomos audito institucijos darbo planavimas ir terminai

Nepriklausoma audito institucija turėtų turėti pakankamai laiko visam atitikties paskyrimo kriterijams vertinimo procesui, kurį sudaro šie etapai:

- vadovujančiosios ir tvirtinančiosios institucijų funkcijų ir procedūrų aprašymo gavimas ir kitų susijusių dokumentų rinkimas;
- surinktų duomenų analizė, dokumentų tikrinimas ir reikiamas audito darbas, įskaitant, jei manoma, kad reikia, pokalbius su darbuotojais;
- ataskaitos ir nuomonės rengimas ir prieštaravimų procedūra, įskaitant rezultatų ir išvadų patvirtinimą. Šiai procedūrai reikėtų skirti pakankamai laiko, kad vertintos institucijos galėtų atsakyti į pastabas ir pateikti papildomos informacijos;
- dokumentų vertimas į sutartą ETB programų darbo kalbą.

Rekomenduojama, kad dėl tvarkaraščio susitartų procese dalyvaujančios institucijos.

Jei reikalaujama, kad Komisijos prašymu arba valstybės iniciatyva būtų pateikti paskyrimo dokumentai, turėtų būti pateikiami tik galutinės redakcijos paskyrimo dokumentai.

Nepriklausoma audito institucija turėtų atlikti pirmąjį vertinimą siekdama nustatyti atliktiną darbą ir jo prioritetus, atsižvelgdama į tai, ar įvairioms programoms taikomos bendros sistemos, į vertinimui atlikti numatytą laiką ir išteklius, taip pat į nustatytą su konkrečiomis programomis, institucijomis arba kitais subjektais susijusią riziką. Šį vertinimą turėtų sudaryti:

- sistemų aprašymo tikrinimas. Pradėjus su paskyrimu susijusį audito darbą, aprašymas turėtų būti galutinis. Kartais sistemų kūrimas ir jų aprašų rengimas gali būti sudėtingas ir ilgai trukti, todėl nepriklausoma audito institucija gali nuspręsti pradėti darbą, susijusį su jau parengtomis aprašymo dalimis, kol dar neparengtas visas dokumentas;
- su sistemomis susijusių atitinkamų dokumentų tikrinimas. Šie dokumentai gali būti, pvz., įstatymai, aplinkraščiai, ministrų potvarkiai, aktai, kuriais nustatomos tarpinių institucijų pareigos. Su ETB programomis susijusiame sąraše taip pat gali būti nurodomi oficialūs dalyvaujančių valstybių narių ir (arba) regionų susitarimai, kuriais siekiama užtikrinti patikimą programos finansų valdymą. Todėl atliekant vertinimą jau turi būti taikoma programų įgyvendinimo ir reglamentavimo sistema;
- naudojimas 2007–2013 m. laikotarpiu pagal Reglamentą (EB) Nr. 1083/2006, o dėl EŽF – pagal Reglamentą (EB) Nr. 1198/2006 atliktų sistemų auditų rezultatais, jei susijusi VKS iš esmės yra ta pati. Nepriklausoma audito institucija ataskaitoje turėtų nurodyti, kiek atsižvelgta į šį audito darbą, aprašyti, kuri institucija atliko audito darbą (įskaitant ES auditus), kada auditai atlikti (labiau reikėtų klaustis naujausiais auditais), auditams taikytą metodiką, atlikto darbo aprėptį;
- su naujomis į reglamentus įtrauktomis sritimis ir (arba) kriterijais (pvz., rizikos vertinimu, kovos su sukčiavimu priemonėmis, metinėmis sąskaitomis, valdymo pareiškimais, veiklos rezultatų rodikliais ir metine santrauka) susijusių naujų procedūrų tikrinimas; apskaitos duomenų ir duomenų apie veiksmų įgyvendinimą saugojimo sistemų tikrinimas (taigi šios sistemos turėtų būti įdiegtos ir atitikti į KDR 32 straipsnį įtrauktus reikalavimus);
- pokalbiai su darbuotojais pagrindinėse institucijose, jei manoma, kad jie svarbūs. Jei programa taikoma keliems regionams, yra finansuojama iš kelių fondų arba jei aprašymas susijęs su daugiau nei viena programa, pokalbiai prireikus turėtų būti rengiami, siekiant įtraukti visas susijusias institucijas. Nepriklausoma audito institucija ataskaitoje turėtų nurodyti atliktų pokalbių aprėptį ir pokalbio dalyvių atrankos kriterijus;
- sistemų aprašymo ir atliekant darbą gautų paaiškinimų nuoseklumo tikrinimas.

2.5. Ataskaitą ir nuomonę dėl paskyrimo rengiančios nepriklausomos audito institucijos atliktinas darbas

Nepriklausoma audito institucija turėtų planuoti ir atlikti veiklą, būtiną siekiant pateikti nuomonę apie paskirtųjų institucijų atitiktį BNR XIII priede išdėstytiems paskyrimo kriterijams.

Pagal BNR 124 straipsnio 2 dalį ši veikla turi būti vykdoma vadovaujantis tarptautiniu mastu pripažintais audito standartais (INTOSAI, IFAC arba IIA).

Pažymėtina, kad atitikties paskyrimo kriterijams vertinimas yra susijęs su VKS struktūros tinkamumu; taigi šiame etape Komisija tikisi nuomonės ne apie praktinį sistemų veiksmingumą, bet apie jų struktūrą. Todėl nesitikima, kad nepriklausoma audito institucija

atliks sistemų veikimo bandymus, net jei įgyvendinimas pradėtas. Vis dėlto, jei sistemos pritaikytos, palyginti su 2007–2013 m. laikotarpiu, labai svarbu įvertinti ne tik, ar susijusios procedūros nustatytos, bet ir jų tinkamumą. Savo ataskaitą ir nuomonę nepriklausoma audito institucija turi grįsti BNR 124 straipsnio 2 dalyje nurodyta veikla, būtent paskirtųjų institucijų atitikties kriterijams, susijusiems su vidine kontrolės aplinka, rizikos valdymu, valdymo ir kontrolės veikla ir stebėseną, vertinimu.

Remdamasi atitinkamų BNR straipsnių, įskaitant XIII priedą, nuostatomis Komisija parengė kontrolinį sąrašą (Žr. 3 priedą), kuriuo nepriklausomai audito institucijai rekomenduojama naudotis kaip atitikties paskyrimo kriterijams vertinimo priemone. Kontrolinis sąrašas taikomas visoms institucijoms ir subjektams, taip pat susijusiems BNR XIII priede išdėstytiems paskyrimo kriterijams. Jame nustatytas rekomenduojamas paskirtųjų institucijų atitikties paskyrimo kriterijams analizės išsamumas. Nepriklausomos audito institucijos raginamos išplėsti ir papildyti kontrolinį sąrašą atsižvelgiant į konkrečius poreikius.

Nepriklausoma audito institucija turėtų užtikrinti visapusišką vykdytos veiklos audito seką, įskaitant audito planavimą, gautus dokumentus, darbinius dokumentus, taikytus kontrolinius sąrašus ir prieštaravimų procedūrų informaciją.

Remdamasi į kontrolinį sąrašą įtrauktais išsamiais klausimais, nepriklausoma audito institucija dėl vadovaujančiosios ir tvirtinančiosios institucijų turėtų padaryti bendras išvadas. Po to šios išvados turėtų būti perkeliamos į atitinkamą ataskaitos dalį, kad būtų galima padaryti bendrą išvadą. Remdamasi šia bendra išvada nepriklausoma audito institucija pasirašys savo ataskaitą ir nuomonę dėl šių institucijų atitikties paskyrimo kriterijams.

Jei vadovaujančiosios ir tvirtinančiosios institucijų funkcijos sujungtos pagal BNR 123 straipsnio 3 dalį arba jei audito institucija yra tos pačios valdžios institucijos arba subjekto, kaip vadovaujančioji institucija, dalis pagal BNR 123 straipsnio 5 dalį, nepriklausoma audito institucija turėtų įvertinti, kaip užtikrinamas funkcijų atskyrimo principas.

Nors pranešimas apie paskyrimą taikomas tik vadovaujančiosioms ir tvirtinančiosioms institucijoms, perdavusios funkcijas tarpinėms institucijoms jos turi užtikrinti, kad būtų nustatytas tinkamas šių perduotų funkcijų efektyvumo priežiūros procedūras. Tokiais atvejais reikia raštu oficialiai užregistruoti susijusius vadovaujančiosios arba tvirtinančiosios institucijos ir tarpinių institucijų susitarimus. Nepriklausoma audito institucija turės gauti užtikrinimą, kad tarpinėse institucijose su perduotomis funkcijomis susijusių sistemų struktūra yra tinkama⁶. Tuo įsitikinti nepriklausoma audito institucija turėtų galėti atlikdama pačios vadovaujančiosios ir (arba) tvirtinančiosios institucijų atlikto tarpinės institucijos vertinimo auditą, kartu atlikdama kelis papildomus tikrinimus tarpinėje institucijoje, galbūt naudodama imtis.

ETB programų atveju bendradarbiavimo programoje dalyvaujančios valstybės narės gali naudotis Europos teritorinio bendradarbiavimo grupe, t. y. perduoti jai vadovaujančiosios institucijos pareigas. Nepriklausomos audito institucijos veikla turėtų apimti šioms institucijoms ir kitiems su VKS susijusiems dalyviams (tikrintojams, jungtiniam sekretoriatui, nacionalinėms valdžios institucijoms, kai tinkama) perduotas funkcijas.

Jei valstybė narė arba vadovaujančioji institucija rašytiniu tarpinės institucijos ir valstybės narės arba vadovaujančiosios institucijos susitarimu pagal 123 straipsnio 7 dalį dalies programos valdymą patikėjo tarpinei institucijai (visuotinė dotacija), nepriklausoma audito institucija taip pat turi tikrinti, ar valstybė narė arba vadovaujančioji institucija gavo iš tarpinės institucijos garantijas dėl šios institucijos mokumo ir kompetencijos atitinkamoje srityje, taip pat dėl jos administracinio ir finansų valdymo.

⁶ Įskaitant Reglamento (ES) Nr. 1301/2013 7 straipsnyje (4 ir 5 dalyse) nurodytas miestų valdžios institucijas.

Nepriklausoma audito institucija, siekdama padaryti išvadas dėl visų tarpinėms institucijoms perduotų funkcijų, ataskaitoje turėtų aprašyti atlikto darbo mastą ir aprėptį bei taikytą metodiką.

2.6. Kovos su sukčiavimu priemonės

Pagal BNR XIII priedo 3 punkto A dalies vi papunktį paskyrimo tikslais reikalaujama, kad vadovaujančioji institucija taikytų veiksmingų ir proporcingų kovos su sukčiavimu priemonių nustatymo procedūras.

Šiomis procedūromis turėtų būti nustatoma, kaip bus įgyvendinamos BNR 125 straipsnio 4 dalies c punkto nuostatos, kuriomis reikalaujama, kad vadovaujančioji institucija, atsižvelgdama į nustatytą riziką, nustatytų veiksmingas ir proporcingas kovos su sukčiavimu priemones. Komisija, siekdama padėti valstybėms narėms, paskelbė šios srities gaires⁷.

Nors atlikti sukčiavimo rizikos vertinimą prieš paskiriant vadovaujančiąją instituciją nereikalaujama, rekomenduojama nustatyti, kada bus atliekamas pirminis rizikos vertinimas (jis turėtų būti atliekamas labai ankstyvame programos įgyvendinimo etape ir bet kuriuo atveju prieš sistemoje pradėdant tvarkyti mokėjimus paramos gavėjams) ir kaip dažnai numatoma atnaujinti rizikos vertinimą. Veiksmingų ir proporcingų kovos su sukčiavimu priemonių nustatymo procedūros turėtų apimti informaciją apie:

- sukčiavimo rizikos vertinimo terminus;
- už rizikos vertinimą atsakingą subjektą;
- už tolesnį būtinų kovos su sukčiavimu priemonių rengimą atsakingą subjektą.

Dėl sukčiavimo rizikos vertinimo pirmiau nurodytose gairėse pateikta priemonė, kuria naudojantis galima nustatyti specifinę sukčiavimo riziką, susijusią su trimis procesais: i) pareiškėjų atranka, ii) veiksmų įgyvendinimu ir patikra, iii) mokėjimų tvirtinimu. Sukčiavimo rizikos vertinime turėtų būti nurodyta ta specifinė rizika, kuri, kaip nustatyta vertinant, nepakankamai sumažinta, kad būtų pasiektas priimtinas bendras galimo sukčiavimo tikimybės ir poveikio lygis, ir, kaip manoma, tinkamos riziką mažinančios kontrolės būtiniosios priemonės (kovos su sukčiavimu priemonės). Šį rizikos vertinimą tuo laikotarpiu reikėtų kartoti; jo dažnumą lemia rizikos lygis ir faktiniai nustatyto sukčiavimo atvejai.

Kovos su sukčiavimu priemonės turėtų būti įtrauktos į VKS. Sukčiavimo rizikos vertinimu bus remiamasi imantis veiksmų dėl trūkumų, pvz., renkantis veiksmingas ir proporcingas kovos su sukčiavimu priemones. Jos pridėtos prie pirmiau minėtų gairių. Tam tikrais atvejais gali būti daroma išvada, kad dauguma likutinės rizikos veiksnių yra pašalinta ir kad todėl reikia imtis labai mažai arba nereikia imtis jokių papildomų kovos su sukčiavimu priemonių. Todėl pasiūlyta rizikos vertinimo priemonė yra naudinga dokumentuojant vertinimo procesą ir išvadas, kurie yra svarbūs toliau persvarstant ir atnaujinant vertinimus.

2.7. Ataskaita ir nuomonė dėl paskirtųjų institucijų atitikties paskyrimo kriterijams

Pagal BNR 124 straipsnio 2 dalį ataskaitą ir nuomonę dėl paskirtųjų institucijų atitikties paskyrimo kriterijams turėtų rengti nepriklausoma audito institucija.

Nepriklausomos audito institucijos ataskaitos ir audito nuomonės modeliai pateikti 2014 m. rugsėjo 22 d. Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1011/2014 IV ir V prieduose. Ataskaitos

⁷ *Guidance on Fraud risk assessment and effective and proportionate anti-fraud measures* (EGESIF_14-0021-00, 2014 6 16).

modelį sudaro trys skirsniai: i) įvadas, ii) skirsnis, kuriama aprašoma metodika ir atlikto darbo apimtis, iii) kiekvienos institucijos, subjekto ir (arba) sistemos vertinimo rezultatai.

Ataskaitą nepriklausoma audito institucija turėtų grįsti atitinkamomis kiekvienos paskyrimo vertinimo kontrolinio sąrašo dalies išvadomis. Bendra išvada bus grindžiama nuomone.

Vadovaujančioji ir tvirtinančioji institucijos turėtų stengtis išspręsti visus neišspręstus klausimus, kad nepriklausoma audito institucija galėtų pateikti sąlyginę nuomonę. Nepriklausoma audito institucija turės vadovautis profesine nuomone, siekdama įvertinti rezultatus ir visų nustatytų trūkumų rimtumą, kad galėtų pateikti tinkamą audito nuomonę. Gali būti atsižvelgiama į šias gaires:

- jei nustatoma neatitiktis vienam arba keliems su pagrindiniais sistemos reikalavimais susijusiems paskyrimo kriterijams, turėtų būti pateikiama sąlyginė arba neigiama nuomonė. Paskyrimo kriterijai išdėstyti 2 priede ir yra susiję su 4 priede išdėstytais pagrindiniais reikalavimais⁸;
- jei nustatoma dalinė atitiktis vienam arba keliems su pagrindiniais sistemos reikalavimais susijusiems paskyrimo kriterijams, nepriklausoma audito institucija turėtų įvertinti šių trūkumų rimtumą ir mastą – tai lems, kokią – sąlyginę ar neigiamą – nuomonę reikės parengti.

Neigiama nuomonė turėtų būti pateikiama, jei, nepriklausomos audito institucijos nuomone, su pagrindiniais VKS reikalavimais susijusių trūkumų skaičius ir rimtumas lema plataus masto neatitiktį BNR reikalavimams, pirmiausia 72, 125 ir 126 straipsniams.

Remdamasi tarptautiniu mastu pripažintais audito standartais nepriklausoma audito institucija gali įtraukti į savo audito nuomonę „dalyko pabrėžimo“ pastraipą ir nepateikti nuomonės šio dalyko atžvilgiu.

Pagal KDR 32 straipsnį informacijai apie KDR III priede nurodytus registruojamus ir saugomus duomenis KDR taikomas nuo 2014 m. gruodžio 1 d. arba 2015 m. liepos 1 d. Todėl iki 2014 m. gruodžio 1 d. paskelbta nepriklausomos audito institucijos nuomonė gali būti sąlyginė net jei skelbiant audito nuomonę dėl paskyrimo dar nėra visiškai įdiegta kompiuterinė apskaitos ir informacinė sistema. Vis dėlto šiuo atveju į nepriklausomos audito institucijos nuomonę gali būti įtraukiama „dalyko pabrėžimo“ pastraipa. IT sistemos diegimą turėtų stebėti už paskyrimo stebėseną atsakinga institucija.

2.8. Paskyrimo sprendimas

Pagal BNR 124 straipsnio 1 dalį valstybė narė turi informuoti Komisiją apie tinkamu lygiu atlikto vadovaujančiosios institucijos ir, atitinkamais atvejais, tvirtinančiosios institucijos paskyrimo datą bei formą. Paskyrimas grindžiamas nepriklausomos audito institucijos ataskaita ir nuomone.

Jei nepriklausomos audito institucijos nuomonė dėl vadovaujančiosios ir (arba) tvirtinančiosios institucijų yra:

- neigiama arba sąlyginė, valstybė narė tos institucijos neturėtų paskirti;
- sąlyginė, valstybė narė tą instituciją (tas institucijas) turėtų paskirti.

⁸ *Guidance on a common methodology for the assessment of MCS in the Member States (EGESIF_14-0010).*

2.9. Tarpinių mokėjimų tvarkymas

2007–2013 m. laikotarpiu pagal pirmojo tarpinio mokėjimo prašymą Komisija mokėjimą programai atlikdavo tik patikrinusi ir patvirtinusi atitikties vertinimą.

2014–2020 m. laikotarpio paskyrimo procedūra paprastesnė, nes nereikalaujama, kad Komisija konkrečiai patvirtintų paskyrimo procesą, o tarpiniai mokėjimai gali būti pradedami iš karto, kai paskiriamos vadovaujančiosios ir tvirtinančiosios institucijos ir valstybė narė praneša Komisijai apie oficialų paskyrimo sprendimą po to, kai buvo patvirtinta programa (BNR 124 straipsnio 1 dalis).

2.10. Paskyrimo stebėseną

Į BNR 124 straipsnį įtraukta valstybės narės pareiga per visą laikotarpį stebėti paskirtąsias institucijas (t. y. vadovaujančiąją ir tvirtinančiąją institucijas).

Valstybė narė turi nustatyti, kuri institucija bus atsakinga už stebėseną. ETB programoms šiuo klausimu reikia skirti ypatingą dėmesį, nes paprastai taikomos sudėtingos sistemos ir veikia įvairūs dalyviai. Reikės nustatyti tvarką, kuria užtikrinama, kad už paskyrimo stebėseną atsakinga institucija turėtų reikiamą galimybę susipažinti su atitinkamomis ataskaitomis, įskaitant audito ataskaitas ir valdymo patikrinimo ataskaitas, ir kad visos jos jai būtų pateikiamos tam, kad ji galėtų tinkamai atlikti jai paskirtą stebėsenos vaidmenį.

BNR reglamento 124 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad, jei iš įgyvendinant programą turimų audito ir kontrolės rezultatų matyti, jog paskirtoji institucija nebeatitinka paskyrimo kriterijų, valstybė narė, atsižvelgdama į problemos rimtumą, tinkamu lygiu turi nustatyti bandomąjį laikotarpį, per kurį turi būti imamasi reikiamų taisomųjų veiksmų. Tai taikoma ir tais atvejais, kai nebevykdomi su vadovaujančiosios arba tvirtinančiosios institucijos tarpinėms institucijoms perduotomis funkcijomis susiję paskyrimo kriterijai.

Kai paskirtajai institucijai nepavyksta per bandomąjį laikotarpį įgyvendinti reikiamų taisomųjų veiksmų, valstybė narė turi nutraukti jos paskyrimą.

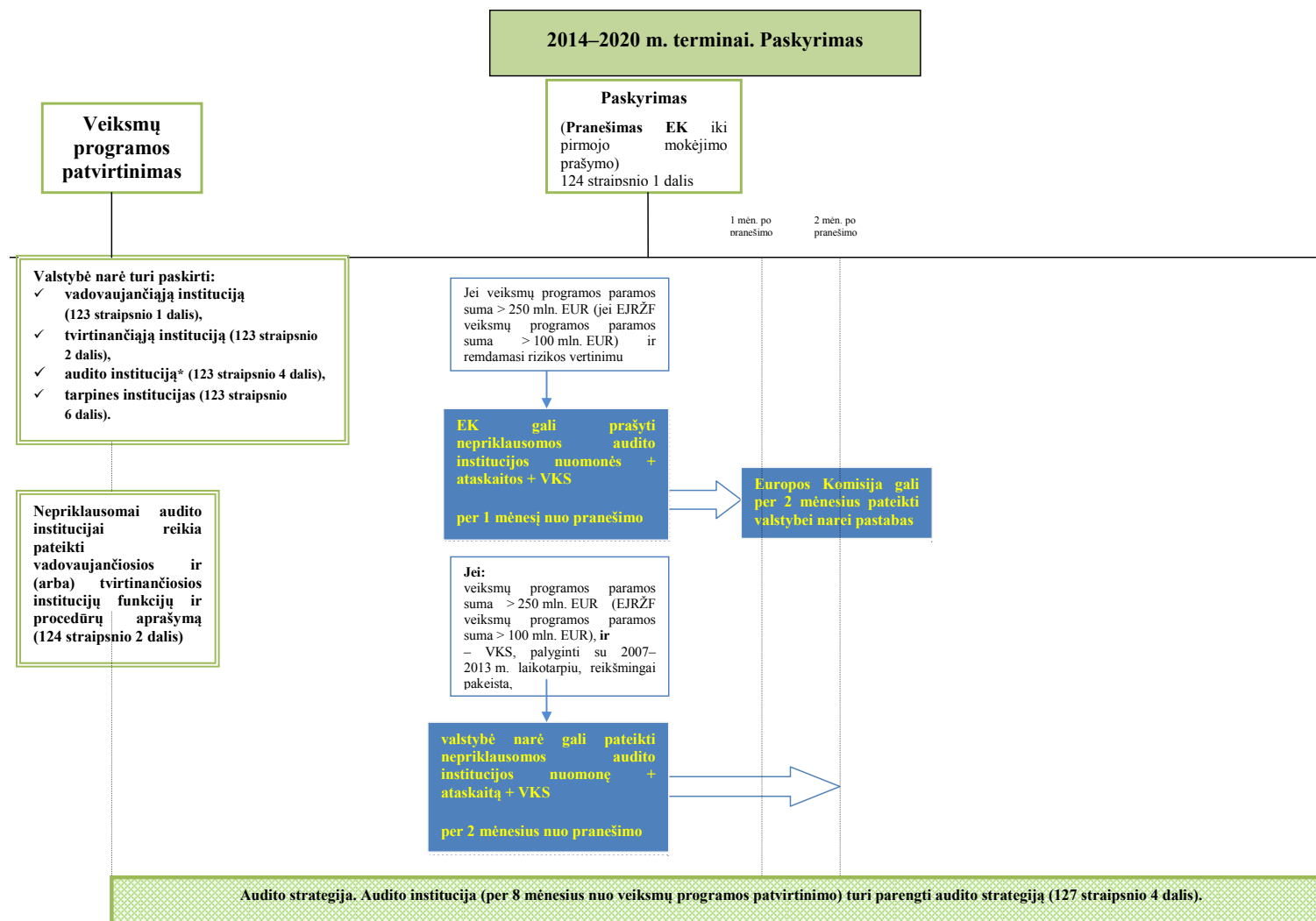
Valstybė narė turi nedelsdama informuoti Komisiją, kai paskirtajai institucijai nustatomas bandomasis laikotarpis, suteikdama informaciją apie atitinkamą bandomąjį laikotarpį, nevykdomus paskyrimo kriterijus, kai bandomasis laikotarpis baigiamas įgyvendinus taisomuosius veiksmus, taip pat tais atvejais, kai institucijos paskyrimas yra nutraukiamas. Pranešimas apie tai, kad valstybė narė paskirtajai institucijai nustatė bandomąjį laikotarpį, nedarant poveikio BNR 83 straipsnio taikymui, nebus priežastis Komisijai nutraukti tarpinių mokėjimų prašymų nagrinėjimą.

BNR 124 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad jei vadovaujančiosios arba tvirtinančiosios institucijos paskyrimas nutraukiamas, valstybė narė turi paskirti naują instituciją, kuri, ją paskyrus, perims tos institucijos funkcijas. Nauja institucija paskiriama taip pat, kaip ir pirmoji vadovaujančioji arba tvirtinančioji institucija, rengiant naują sistemos aprašymą ir nepriklausomai audito institucijai atliekant vertinimą, kaip aprašyta pirmiau.

Jei programos įgyvendinimo metu vadovaujančioji arba tvirtinančioji institucija perduoda funkcijas naujai tarpinei institucijai, pranešti apie vadovaujančiosios arba tvirtinančiosios institucijos paskyrimą iš naujo nereikalaujama. Vis dėlto už paskyrimo stebėseną atsakinga institucija turės stebėti, kad šios institucijos po šio pokyčio ir toliau atitiktų paskyrimo kriterijus. 8 skirsnyje nurodyta, kad atitinkamus vadovaujančiosios arba tvirtinančiosios institucijos ir visų tarpinių institucijų susitarimus reikia oficialiai užregistruoti raštu. Už paskyrimo stebėseną atsakinga institucija turi įsitikinti su naujai tarpinei institucijai

perduotomis funkcijomis susijusių sistemų struktūros tinkamumu; jį turėtų patikrinti audito institucija atlikdama sistemos auditą. Vadovaujančioji arba tvirtinančioji institucija turėtų nedelsdama pranešti audito institucijai apie visų naujų tarpinių institucijų paskyrimą. Po to audito institucija turėtų įvertinti su naująja tarpine institucija susijusią riziką ir atitinkamai persvarstyti savo audito strategiją, siekdama užtikrinti, kad vadovaujančioji arba tvirtinančioji institucija toliau atitiktų paskyrimo kriterijus naujajai tarpinei institucijai perduotų funkcijų atžvilgiu.

1 PRIEDAS. PASKYRIMO TERMINAI

2 PRIEDAS. VADOVAUJANČIOSIOS IR TVIRTINANČIOSIOS INSTITUCIJŲ PASKYRIMO KRITERIJAI

1. Vidinė kontrolės aplinka

- i) Nustatyta organizacinė struktūra, kuri apima vadovaujančiųjų ir tvirtinančiųjų institucijų funkcijas ir funkcijų paskirstymą kiekvienoje iš jų, užtikrinant, kad atitinkamais atvejais būtų laikomasi funkcijų atskyrimo principo.
- ii) Nustatyta sistema, kuria užtikrinama, kad užduočių perdavimo tarpinėms institucijoms atveju būtų apibrėžiamos atitinkamos šių institucijų atsakomybės sritys ir pareigos, tikrinami jų gebėjimai vykdyti perduotas užduotis ir būtų nustatytos ataskaitų teikimo procedūros.
- iii) Nustatytos informavimo apie pažeidimus ir neteisėtai sumokėtų sumų susigrąžinimo procedūros, taip pat pažeidimų ir neteisėtai sumokėtų sumų susigrąžinimo stebėsenos procedūros.
- iv) Parengtas tinkamų žmogiškųjų išteklių, turinčių reikiamus techninius gebėjimus, paskirstymo planas, apimantis įvairius organizacijos lygmenis ir funkcijas.

2. Rizikos valdymas

Atsižvelgiant į proporcingumo principą, nustatyta sistema, kuria užtikrinama, kad prireikus ir ypač didelių veiklos (VKS) pokyčių atveju būtų imamasi atitinkamo rizikos valdymo.

3. Valdymo ir kontrolės veikla

A. Vadovaujančioji institucija

- i) Nustatytos procedūros, susijusios su paraiškėmis dėl dotacijų, paraiškų vertinimo, finansuotųjų subjektų atrankos procedūros, įskaitant instrukcijas ir gaires, kuriomis užtikrinamas veiksmų efektyvumas siekiant atitinkamų prioritetų konkrečių tikslų ir rezultatų pagal BNR 125 straipsnio 3 dalies a punkto i papunkčio nuostatas.
- ii) Nustatytos valdymo patikrinimų procedūros, be kita ko, administracinių patikrų dėl kiekvienos paramos gavėjų pateikiamos paraiškos atlyginti išlaidas ir veiksmų patikrinimų vietoje procedūros.
- iii) Nustatytos paramos gavėjų paraiškų atlyginti išlaidas ir mokėjimo leidimų nagrinėjimo procedūros.
- iv) Nustatytos procedūros dėl kompiuterine forma saugomų duomenų apie kiekvieną veiksmą rinkimo, registravimo ir saugojimo, įskaitant, kai tinkama, duomenis apie atskirus dalyvius ir prireikus pagal lytį suskirstytus rodiklių duomenis, siekiant užtikrinti, kad sistemų saugumas atitiktų tarptautiniu mastu pripažintus standartus.
- v) Vadovaujančioji institucija yra nustačiusi procedūras, kuriomis užtikrinama, kad paramos gavėjai turėtų atskirą apskaitos sistemą arba atitinkamą apskaitos kodą visoms su veiksmu susijusioms operacijoms.
- vi) Nustatytos procedūros veiksmingoms ir proporcingoms kovos su sukčiavimu priemonėms nustatyti.
- vii) Nustatytos procedūros tinkamai audito sekai ir archyvavimo sistemai užtikrinti.

viii) Nustatytos procedūros valdymo patikinimo deklaracijai parengti, ataskaitoms dėl atliktų kontrolės veiksmų ir nustatytų trūkumų teikti, taip pat metinei galutinio audito ir kontrolės priemonių santraukai parengti.

ix) Nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad paramos gavėjui būtų pateiktas dokumentas, kuriame išdėstytos paramos kiekvienam veiksmui teikimo sąlygos.

B. Tvirtinančioji institucija

i) Nustatytos Komisijai teikiamų tarpinio mokėjimo prašymų tvirtinimo procedūros.

ii) Nustatytos sąskaitų rengimo ir jų teisingumo, išsamumo ir tikslumo tvirtinimo procedūros, taip pat patvirtinimo, kad išlaidos atitinka taikytinas Sąjungos ir nacionalines taisykles, procedūros, atsižvelgiant į visų auditų rezultatus.

iii) Nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama tinkama audito seka, kompiuterine forma saugant apskaitos duomenis, įskaitant duomenis apie susigražintinas, susigražintas ir anuliuotas sumas.

iv) Atitinkamais atvejais nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad ji iš vadovaujančiosios institucijos gautų pakankamai informacijos apie atliktus patikrinimus ir auditų, atliktų audito institucijos arba jai vadovaujant, rezultatus.

4. Stebėseną

A. Vadovaujančioji institucija

i) Nustatytos procedūros stebėsenos komiteto darbui remti.

ii) Nustatytos metinės ir galutinės įgyvendinimo ataskaitų rengimo ir teikimo Komisijai procedūros.

B. Tvirtinančioji institucija

i) Nustatytos jos valdymo patikrinimų rezultatų ir audito institucijos ar jai vadovaujant atliktų auditų rezultatų stebėsenos prieš pateikiant mokėjimo prašymus Komisijai pareigų vykdymo procedūros.

**3 PRIEDAS. PASKIRTŲJŲ INSTITUCIJŲ STRUKTŪROS ATITIKTIES REGLAMENTO (ES)
NR. 1303/2013 XIII PRIEDE IŠDĖSTYTIEMS PASKYRIMO KRITERIJAMS VERTINIMO
KONTROLINIS SĄRAŠAS**

[MM mm dd]

APRĖPTIS

Valstybė narė / regionas:

CCI:

Veiksmų programa:

Valstybės narės oficialaus paskyrimo dokumentų rinkinio pateikimo nepriklausomai audito institucijai data

Parengė
(Parašas, data)

Patikrino
(Parašas, data)

Ivadas. Naudojimosi kontroliniu sąrašu tikslas

BNR 123 ir 124 straipsniuose ir ETB reglamento 21 straipsnyje nurodytas paskyrimas turi būti grindžiamas nepriklausomos audito institucijos, kuri vertina institucijų atitiktį XIII priede išdėstytiems kriterijams dėl vidinės kontrolės aplinkos, rizikos valdymo, kontrolės veiklos ir stebėsenos, ataskaita ir nuomone.

Nepriklausomai audito institucijai rekomenduojama remtis ir vadovautis šiuo kontroliniu sąrašu atliekant su paskirtųjų institucijų atitikties paskyrimo kriterijams vertinimu susijusį audito darbą. Atlikdama vertinimą nepriklausoma audito institucija veiklą turi vykdyti atsižvelgdama į tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus. Kontrolinį sąrašą prireikus galima pritaikyti atsižvelgiant į konkrečias su programa, kuriai jis taikomas, aplinkybes.

Šiuo sąrašu taip pat galima naudotis kaip pačios institucijos atliekamo vertinimo priemone rengiant VKS aprašymą.

Į ankstesnio laikotarpio sistemas panašiu VKS vertinimas

Jei nepriklausoma audito institucija padaro išvadą, kad su vadovaujančiąja arba tvirtinančiąja institucija susijusi VKS dalis iš esmės yra ta pati, kaip ir ankstesniu laikotarpiu, ir jei, atsižvelgiant į audito darbą, atliktą laikantis atitinkamų Reglamento (EB) Nr. 1083/2006 nuostatų, esama įrodymų, kad tuo laikotarpiu jos buvo veiksmingos, ji, neatlikdama papildomų audito darbų, gali daryti išvadą, kad atitinkami kriterijai yra įgyvendinti.

Šiuo atžvilgiu nepriklausoma audito institucija savo išvadą turėtų tinkamai dokumentuoti.

Institucijos paskyrimo nutraukimas

BNR 124 straipsnio 6 dalyje dėl vadovaujančiosios arba tvirtinančiosios institucijos paskyrimo nutraukimo nustatyta, kad nepriklausoma audito institucija turi atlikti tokį patį naujai paskirtos institucijos atitikties paskyrimo kriterijams vertinimą.

Dėl sistemos neatitikties pagrindiniams reikalavimams gali būti pateikiama neigiama nuomonė

Jei nustatoma neatitiktis vienam arba keliems su pagrindiniais sistemos reikalavimais susijusiems paskyrimo kriterijams, turėtų būti pateikiama sąlyginė arba neigiama nuomonė.

Jei nustatoma dalinė atitiktis vienam arba keliems su pagrindiniais sistemos reikalavimais susijusiems paskyrimo kriterijams, nepriklausoma audito institucija turėtų įvertinti šių trūkumų rimtumą ir mastą – tai lems, kokią – sąlyginę ar neigiamą – nuomonę reikės parengti.

Su paskyrimo kriterijais susiję pagrindiniai reikalavimai ir vertinimo kriterijai

4 priede išdėstyti su paskyrimo kriterijais susiję pagrindiniai reikalavimai ir vertinimo kriterijai. 5 priede taikoma vertinimo numeracija prireikus taikoma ir su kiekvienu klausimu susijusiame šio kontrolinio sąrašo 2 stulpelyje.

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

0. Bendroji apžvalga. Nepriklausomai audito institucijai pateiktų dokumentų išsamumo patikra

0.1.	<p>Ar valstybė narė nepriklausomai audito institucijai pateikė vadovujančiosios institucijos ir, jei tinkama, tvirtinančiosios institucijos funkcijų ir procedūrų aprašymą?</p> <p>Ar nurodyti visi Komisijos įgyvendinimo reglamento III priede išvardyti elementai?</p> <p>Patikrinkite, ar pateikti dokumentai yra išsamūs.</p>		
0.2.	<p>Ar pateiktuose dokumentuose aiškiai nurodyta ši informacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> – programos pavadinimas ir CCI numeris; – pagrindinis asmuo ryšiams (įskaitant el. pašto adresą, už aprašymą atsakingą instituciją); – sistemos aprašymo data (MM mm dd); – sistemos struktūros aprašymas; – vadovujančiosios institucijos pavadinimas, adresas ir asmenys ryšiams; – tvirtinančiosios institucijos pavadinimas, adresas ir asmenys ryšiams; – visų tarpinių institucijų pavadinimai, adresai ir asmenys ryšiams; – vadovujančiosios institucijos teisinis statusas ir subjektas, į kurio sudėtį ji įeina; – tvirtinančiosios institucijos teisinis statusas ir subjektas, į kurio sudėtį ji įeina? – Ar vadovujančioji institucija taip pat paskirta kaip tvirtinančioji institucija (BNR 123 straipsnio 3 dalis)? Jei taip, patvirtinkite, kad vadovujančioji institucija yra valdžios institucija. – Ar nurodytas ETB programų jungtinio sekretoriato pavadinimas, adresas ir asmenys ryšiams? – Ar nurodyti ETB programų kiekvienoje valstybėje narėje tikrintojų (Reglamento Nr. 1299/2013 23 straipsnis) pavadinimai, adresai ir asmenys ryšiams? – Ar nurodyti ETB programų kiekvienoje valstybėje narėje nacionalinių valdžios institucijų pavadinimai, adresai ir asmenys ryšiams (jei taikoma)? – Ar nurodyta, kaip užtikrinamas audito institucijos ir vadovujančiosios ir (arba) tvirtinančiosios institucijų funkcijų atskyrimo principas, jei taikoma Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 123 straipsnio 5 dalis? 		
0.3.	<p>Ar ETB programų aprašyme nurodyta, kad vienos iš dalyvaujančių valstybių narių institucijai tenka bendroji koordinavimo atsakomybė valdymo ir kontrolės klausimais?</p>		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	Išvada	Tinkama / netinkama.
--	---------------	----------------------

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

1. Vidinė kontrolės aplinka. BNR XIII priedo 1 punktas

Ši kontrolinio sąrašo dalis taikoma visoms vadovujančiosioms, tvirtinančiosioms institucijoms ir tarpinėms institucijoms perduotoms funkcijoms.

1.0.	<p>Ar yra tokių su vidine kontrolės aplinka susijusių valdymo ir kontrolės sistemų dalių, kurios būtų iš esmės tokios pat, kaip ankstesniu programavimo laikotarpiu?</p> <p>Jei taip, nurodykite tas dalis ir pagrįskite, kaip prieita prie šios išvados (<i>t. y. išvada, kad su vadovujančiąja arba tvirtinančiąja institucija susijusi valdymo ir kontrolės sistemos dalis yra iš esmės tokia pat, kaip ir ankstesniu programavimo laikotarpiu, ir kad, remiantis audito darbu, atliktu pagal atitinkamas Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006 nuostatas, esama jų veiksmingumo įrodymų tuo laikotarpiu, kad nepriklausoma audito institucija neatlikdama papildomo audito darbo galėtų daryti išvadą, jog įvykdyti susiję kriterijai.</i></p>		
	<p><u>1. i. Nustatyta organizacinė struktūra, kuri apima vadovujančiosios ir tvirtinančiosios institucijų funkcijas ir funkcijų paskirstymą kiekvienoje iš jų, užtikrinant, kad atitinkamais atvejais būtų laikomasi funkcijų atskyrimo principo.</u></p>		<p><i>1 ir 9 pagrindiniai reikalavimai</i></p>
1.1.	<p>(1.1, 1.3, 9.1, 9.3) Ar pateikta išsami organizacinės struktūros schema, kurioje nurodyta:</p> <ul style="list-style-type: none"> – visos vadovujančiosios ir tvirtinančiosios institucijų funkcijos, taip pat tarpinių institucijų (perduotos) funkcijos; – funkcijų paskirstymas kiekvienoje institucijoje ir (arba) kiekviename subjekte, kuriuo užtikrinama, kad būtų laikomasi, jei tinkama, funkcijų atskyrimo principo; – audito institucija? <p>Ar nurodytos visos vadovujančiosios ir tvirtinančiosios institucijų funkcijos?</p>		
1.2.	<p>(1.1, 1.3, 1.4, 9.1, 9.3, 9.4) Ar pateikta bendroji informacija ir struktūrinė schema, kurioje nurodyti organizaciniai vadovujančiosios, tvirtinančiosios, tarpinių institucijų ir audito institucijos tarpusavio ryšiai, įskaitant atskaitomybės Komisijai santykius?</p> <p>Ar aprašyta, kaip užtikrinamas funkcijų atskyrimas, jei vadovujančioji institucija taip pat atlieka tvirtinančiosios institucijos funkcijas?</p>		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	Ar į tokią informaciją apie Europos teritorinio bendradarbiavimo (ETB) programas taip pat įtrauktas jungtinis sekretoriatas (JS), už išlaidų teisėtumo ir tvarkingumo tikrinimą atsakingi tikrintojai, auditorių grupė ir nacionalinės valdžios institucijos, jei tinkama?		
1.3.	(1.1, 9.1) Ar dėl ETB programų nurodyta, kaip pagal Reglamento Nr. 1299/2013 23 straipsnį paskirti tikrintojai teikia ataskaitas vadovaujančiajai institucijai, kad ši galėtų vykdyti pareigas pagal Reglamento 1303/2013 125 straipsnį?		
1.4.	(1.1, 9.1) Ar dėl ETB programų parengtas standartinį modelį atitinkantis vadovaujančiosios institucijos ir pagrindinio paramos gavėjo, taip pat pagrindinio paramos gavėjo ir projekto partnerių įgyvendinimo susitarimas?		
1.5.	(1.1, 1.3, 9.1, 9.3) Ar, jei vadovaujančioji institucija taip pat yra paramos gavėjas pagal veiksmų programą, valdymo patikrinimų tvarka užtikrinamas tinkamas funkcijų atskyrimas?		
1.6.	(1.1, 1.3, 9.1, 9.3) Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad būtų nustatomi svarbias pareigas (t. y. pareigas, kurias užimantys asmenys, atsižvelgiant į jiems tenkančią atsakomybę, galėtų pakenkti institucijos profesiniam sąžiningumui ir veikimui) einantys darbuotojai ir kad tokioms pareigoms būtų taikomos tinkamos kontrolės priemonės (įskaitant, jei taikoma, rotacijos ir funkcijų atskyrimo politiką)?		
1.7.	(1.1, 1.3, 9.1, 9.3) Ar nustatytos procedūros, kuriomis taikant tinkamą funkcijų atskyrimo politiką nustatomi interesų konfliktai ir jų išvengiama?		
1.8.	(1.1, 9.1) Etikos ir vientisumo politika. Gaukite susijusių teisės aktų, taisyklių, kodeksų ir procedūrų, kurias audituojamas subjektas turi taikyti etikos ir profesinio sąžiningumo politikai, kopijas ir patikrinkite, ar į juos įtraukti darbuotojų elgesio standartai, susiję, pvz., su: <ul style="list-style-type: none"> – interesų konfliktais (jų atskleidimo prievole); – naudojimusi oficialia informacija ir viešaisiais ištekliais; – dovanų arba naudos gavimu; – lojalumu, konfidencialumu ir pan.? 		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
	<p>Ar šios taisyklės privalomos vadovaujančiosios, tvirtinančiosios arba tarpinių institucijų darbuotojams?</p> <p>Ar nustatyta darbuotojų informavimo apie taisykles ir sistemingo informavimo apie jų pakeitimus ir (arba) naujų darbuotojų informavimo apie taisykles procedūra?</p>		
	<p><u>1. ii. Nustatyta sistema, kuria užtikrinama, kad užduočių perdavimo tarpinėms institucijoms⁹ atveju būtų apibrėžiamos atitinkamos šių institucijų atsakomybės sritys ir pareigos, tikrinami jų gebėjimai vykdyti perduotas užduotis ir būtų nustatytos ataskaitų teikimo procedūros</u></p>		<p><i>1, 3, 9 ir 10 pagrindiniai reikalavimai</i></p>
1.9	<p><i>(10.1) Nepriklausoma audito institucija turės gauti užtikrinimą, kad tarpinėse institucijose su perduotomis funkcijomis susijusių sistemų struktūra yra tinkama. Tuo įsitikinti nepriklausoma audito institucija turėtų galėti atlikdama pačios vadovaujančiosios institucijos ir (arba) tvirtinančiosios institucijos atliktą tarpinės institucijos vertinimo auditą, kartu atlikdama kelis papildomus tikrinimus tarpinėje institucijoje, galbūt naudodama imtis.</i></p>	<p><u>Netaiko ma.</u></p>	<p><u>Netaikoma.</u></p>
1.10	<p>(3.1, 3.2, 3.3, 1.4, 9.4, 10.1 ir 10.2) Ar nustatytos procedūros, pagal kurias tarpinėms institucijoms ir paramos gavėjams būtų teikiama informacija, susijusi su jų užduočių vykdymu ir veiksmų įgyvendinimu?</p>		
1.11.	<p>(1.1, 1.5, 9.1, 9.5 ir 10.2) Ar tam tikra su tarpinėmis institucijomis susijusių valdymo ir kontrolės sistemų dalis iš esmės panaši į ankstesnio programavimo laikotarpio sistemas?</p> <p>Jei taip, nurodykite panašią dalį ir pagrįskite, kaip prieita prie šios išvados (žr. 1.0 punktą).</p>		
1.12	<p>(1.1, 1.4, 9.4 ir 10.2) Ar visos tarpinės institucijos paskirtos oficialiai (paskyrimo data ir forma) arba ar vykdomas oficialus jų paskyrimo procesas pagal Reglamento Nr. 1303/2013 123 straipsnio 6 dalį?</p> <p>Patvirtinkite, kad dėl visų jau žinomų tarpinių institucijų sudaryti atitinkami (oficialiai raštu</p>		

⁹ Įskaitant miestų valdžios institucijas pagal Reglamento (ES) Nr. 1301/2013 7 straipsnį.

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
	<p>užregistruoti) susitarimai, kuriuose aprašytos tarpinėms institucijoms perduotos vadovujančiosios arba tvirtinančiosios institucijos funkcijos ir užduotys.</p> <p>Ar atitinkama vadovujančiosios ir (arba) tvirtinančiosios institucijų ir tarpinės institucijos atsakomybė ir pareigos aiškiai išdėstytos raštu?</p> <p>Ar aprašyme pateikta nuoroda į susijusius dokumentus (teisės aktus, kuriuose nustatyti įgaliojimai, susitarimus)?</p>		
1.13.	<p>(1.1, 1.5, 9.5 ir 10.2) Ar vadovujančiojoje ir (arba) tvirtinančiojoje institucijose nustatytos tinkamos perduotų funkcijų įgyvendinimo priežiūros procedūros?</p> <p>Ar nustatytos tinkamos vadovujančiosios ir (arba) tvirtinančiosios institucijų ir institucijos, kuriai perduotos užduotys, ataskaitų teikimo ir stebėsenos remiantis tinkamais ataskaitų teikimo mechanizmais (tarpinės institucijos metodikos peržiūra, reguliaria tarpinės institucijos rezultatų peržiūra, pakartotiniu tarpinės institucijos atlikto darbo pakartojimu naudojant imtis) procedūros?</p>		
1.14.	<p>(1.1, 9.1 ir 10.2) Ar vadovujančioji ir (arba) tvirtinančioji institucijos gavo organizacinės struktūros schemą, kurioje aprašytas užduočių paskirstymas tarpinėms institucijoms ir jose, kartu su orientaciniu paskirtų pareigybių skaičiumi?</p> <p>Nurodykite visas su organizacinės struktūros schemos analize susijusias problemas?</p>		
1.15.	<p>(1.1, 1.5, 9.1, 9.5 ir 10.2) Ar vadovujančioji ir (arba) tvirtinančioji institucijos patikrino tarpinės institucijos gebėjimą (aiškiai apibrėžtą atsakomybę, aiškią organizacinės struktūros schemą ir pan.) vykdyti perduotas užduotis, susijusias, pvz., su veiksnių atranka, valdymo patikrinimais arba kitomis perduotomis užduotimis?</p> <p>Tikrinimas turėtų būti dokumentuotas. Vadovujančioji ir (arba) tvirtinančioji institucijos turėtų rengti ir saugoti atliktų patikrinimų įrodymus.</p>		
1.16.	<p>(1.4, 1.5, 1.6, 9.4, 9.5, 9.6 ir 10.2) Ar vadovujančioji ir (arba) tvirtinančioji institucijos vertina, ar parengti</p>		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
	<p>tarpinės institucijos darbuotojų naudotinas (-i) procedūrų vadovas (-ai)?</p> <p>Ar nustatyta oficiali procedūra, kuria kontroliuojami šių procedūrų pakeitimai, nustatymas arba panaikinimas?</p> <p>Ar procedūrų vadovai pagrįsti vadovaujančiosios ir (arba) tvirtinančiosios institucijų nurodymais?</p> <p>Ar vadovaujančioji ir (arba) tvirtinančioji institucijos įvertino šių vadovų tinkamumą?</p> <p>Ar nurodyta, kaip tarpinei institucijai bus pranešama apie šio vertinimo rezultatus ir kaip dėl jų bus imamasi tolesnių veiksmų?</p> <p>Vertinimas turėtų būti dokumentuotas. Vadovaujančioji ir (arba) tvirtinančioji institucijos turėtų rengti ir saugoti atliktų vertinimų įrodymus.</p>		
1.17	<p>(10.1) Jei dalį veiksmų programos valdymo valstybė narė arba vadovaujančioji institucija rašytiniu tarpinės institucijos ir valstybės narės arba vadovaujančiosios institucijos susitarimu pagal 123 straipsnio 7 dalį patikėjo tarpinei institucijai (visuotinė dotacija), ar valstybė narė arba vadovaujančioji institucija gavo iš tarpinės institucijos garantijas dėl jos mokumo ir kompetencijos atitinkamoje srityje, taip pat dėl jos administracinio ir finansų valdymo?</p>		
	<p>1. iii. Nustatytos informavimo apie pažeidimus ir neteisėtai sumokėtų sumų susigrąžinimo bei jų stbėsenos procedūros</p>		<p><i>1, 4, 6, 7, 9 ir 12 pagrindiniai reikalavimai</i></p>
1.18.	<p>(1.4, 4.2, 6.2, 7.5, 9.4 ir 12.2) Ar nustatytos išsamios rašytinės pažeidimų, įskaitant sukčiavimo atvejus, šalinimo procedūros?</p> <p>Jei taip, ar į šias procedūras įtraukta:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pažeidimo, įtariamo sukčiavimo ir sukčiavimo sąvokų apibrėžtys; – pažeidimų, įskaitant sukčiavimo atvejus, nustatymas ir registravimas; – ataskaitų apie pažeidimus (įskaitant standartines ataskaitų formas), įtariamą ir nustatytą sukčiavimą teikimas Komisijai per OLAF ataskaitų teikimo sistemą (Pažeidimų valdymo sistema – IMS, angl. <i>Irregularities Management System</i>), kaip numatyta Tarybos reglamento Nr. 883/2013 3 		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	<p>straipsnio 4 dalyje;</p> <ul style="list-style-type: none"> – pažeidimų, įskaitant įtariamą ir nustatytą sukčiavimą, taisymas; – tolesni veiksmai dėl su pažeidimais susijusių administracinių ir teisinių procedūrų vykdymo pažangos? <p>Ar nustatytos konkrečios procedūros, kuriomis būtų galima užtikrinti koordinavimą su Reglamento (EB) Nr. 883/2013 3 straipsnio 4 dalyje numatyta nacionaline kovos su sukčiavimo koordinavimo tarnyba (AFCOS)?</p> <p>Patvirtinkite, kad šalis yra nustačiusi reguliaraus ataskaitų apie (įtariamą) sukčiavimą ir pažeidimus teikimo Komisijai procedūras (įskaitant struktūrinę schemą, kurioje nurodyti atskaitomybės santykiai), atitinkančias BNR reglamento 122 straipsnio 2 dalies reikalavimą.</p>		
1.19.	Ar taikoma procedūra nustatyti būtini sisteminių pažeidimų taisymo ir pasikartojimo ateiityje rizikos mažinimo veiksmai?		
1.20.	Ar procedūrų vadovuose aiškiai nustatyta darbuotojų pareiga pranešti apie pažeidimus, įskaitant sukčiavimo atvejus?		
1.21.	<p>Ar nustatyta informavimo apie pažeidimus procedūra (t. y. susijusi su teise informuoti nepriklausomą išorės asmenį, atsakingą už pažeidimus)?</p> <p>Ar nustatytos tinkamos taisyklės, kuriomis galima apsaugoti darbuotojus nuo vidaus nuobaudų pranešimo atveju?</p>		
1.22.	(12.1, 12.2) Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad tvirtinančioji institucija saugotų iš Sąjungos fondų susigrąžintinių mokėjimų sumų (dar nesusigrąžintų sumų) apskaitos duomenis ir kad sprendimas dėl susigrąžintinių sumų būtų priimamas nedelsiant ir būtų tinkamai užregistruojamas?		
1.23.	Ar nustatyta su susigrąžinimais susijusių palūkanų registravimo procedūra?		
	1. iv. Parengtas tinkamų žmogiškųjų išteklių, turinčių reikiamus techninius gebėjimus, paskirstymo planas, apimantis įvairius organizacijos lygmenis ir funkcijas.		<i>1 ir 9 pagrindiniai reikalavimai</i>

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
1.24.	(1.2 ir 9.2) Ar nustatytos procedūros, kuriomis visuose lygmenyse užtikrinamas tinkamos patirties personalas ir tinkamas jo kiekis?		
1.25.	(1.1, 1.2, 9.1 ir 9.2) Ar pareigybių aprašymuose išsamiai nurodyti darbo tikslai ir sritis, kiekvieno darbuotojo užduotys ir atsakomybė, taip pat ataskaitų teikimo sistema?		
1.26.	(1.2 ir 9.2) Ar subjektas taiko tinkamą darbuotojų atrankos procedūrą? Ar atrankos kriterijai aiškiai apibrėžti?		
1.27.	(1.2 ir 9.2) Ar nustatytos tinkamos procedūros, susijusios su: – darbuotojų kaitos valdymu (pvz., darbo perdavimo instruktažų rengimas); – įdarbinimu į laisvas vietas?		
1.28.	(1.2 ir 9.2) Ar nustatyta ilgai nedribančių darbuotojų pakeitimo politika? Jei taip, ar ja užtikrinamas tinkamas funkcijų atskyrimas?		
1.29.	(1.2 ir 9.2) Ar nustatytos tinkamos procedūros, kuriomis būtų užtikrinama, kad biurai ir įranga tiktų institucijos funkcijoms vykdyti ir kad būtų galima naudotis tinkama technine įranga?		
1.30.	(1.2 ir 9.2) Ar nustatytos procedūros, kuriomis būtų užtikrinama, kad: – kiekvienam darbuotojui būtų reguliariai rengiami mokymo kursai, kurių jam reikia, kad jis galėtų eiti savo pareigas; – visiems naujiems darbuotojams būtų nedelsiant surengiamas pagrindinis mokymas?		
1.31.	(1.2 ir 9.2) Ar nustatytos reguliaraus ataskaitų apie darbuotojų vertinimą (įskaitant, jei taikoma, pačios institucijos atliekamą vertinimą) teikimo procedūros?		
	Išvada	Tinkama / netinkama.	

2. Rizikos valdymas. BNR XIII priedo 2 punktas

Ši kontrolinio sąrašo dalis taikoma visoms vadovaujančiosioms, tvirtinančiosioms institucijoms ir tarpinėms institucijoms perduotoms funkcijoms.

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
2.0.	<p>(1.1, 1.6, 9.1, 9.6) Ar tam tikra su rizikos valdymu susijusių valdymo ir kontrolės sistemų dalis iš esmės panaši į ankstesnio programavimo laikotarpio sistemas?</p> <p>Jei taip, nurodykite panašią dalį ir pagrįskite, kaip prieita prie šios išvados (žr. 1.0 punktą).</p>		
	<p>2. Atsižvelgiant į proporcingumo principą, nustatyta sistema, kuria užtikrinama, kad prireikus ir ypač didelių veiklos (valdymo ir kontrolės sistemos) pokyčių atveju būtų imamasi atitinkamo rizikos valdymo.</p>		<p><i>1, 7 ir 9 pagrindiniai reikalavimai</i></p>
2.1.	<p>(1.6, 9.6) Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad audituojamas subjektas atliktų rizikos vertinimą?</p> <p>Jei taip, gaukite procedūrų ir naujausio rizikos vertinimo (jei jis parengtas) kopijas ir patikrinkite:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kas jį atlieka; – kokiais lygmenimis (organizacijos lygmeniu, konkrečios veiklos lygmeniu) jis atliekamas; – kokie rizikos veiksniai nustatyti (vidaus, išorės ir pan.)? 		
2.2.	<p>(1.6, 9.6) Ar pagal procedūrą numatyta, kad rizikos vertinimas būtų atliekamas reguliariai ir reikšmingai pakeitus sistemą?</p>		
2.3.	<p>Ar nustatyta procedūra, kuria būtų užtikrinama, kad atsižvelgiant į rizikos vertinimo rezultatus būtų rengiami tinkami veiksmų planai?</p> <p>Jei taip, ar procedūra tinkamai atsižvelgiama į šių veiksmų planų vykdymą? (Atkreipkite dėmesį į tai, kas ir kaip tai daro).</p>		
2.4.	<p>(7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7) Ar atliekant rizikos vertinimą užtikrinama, kad būtų atsižvelgiama ir į sukčiavimo rizikos vertinimą? (Taip pat žr. 3 punkto A dalies vi papunktį.)</p>		
	<p>Išvada</p>		<p>Tinkama / netinkama.</p>

3. Valdymo ir kontrolės veikla. BNR XIII priedo 3 punktas

Ši kontrolinio sąrašo dalis taikoma visoms vadovaujančiosioms, tvirtinančiosioms institucijoms ir tarpinėms institucijoms perduotoms funkcijoms.

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	A. Vadovaujančioji institucija		
3.0	(1.1, 1.5 ir 10.2) Ar tam tikra su vadovaujančiosios institucijos valdymo ir kontrolės veikla susijusių valdymo ir kontrolės sistemų dalis iš esmės panaši į ankstesnio programavimo laikotarpio sistemas? Jei taip, nurodykite panašią dalį ir pagrįskite, kaip prieita prie šios išvados (žr. 1.0 punktą).		
3.1.	(1.4, 1.6) Ar parengtos vadovaujančiosios institucijos darbuotojų taikytinos toliau nurodytos rašytinės procedūros ir ar nustatyta oficiali procedūra, kuria būtų kontroliuojamas procedūrų keitimas, nustatymas arba panaikinimas ir pranešimas apie jas darbuotojams? Ar šios procedūros laikomos tinkamomis? Ar įtraukta nuoroda į surengtą ir (arba) numatytą mokymą apie šias procedūras ir ar paskelbtos gairės (data ir (arba) nuoroda)?		
3.2.	(1.4, 1.6) Ar nurodyta procedūrų data ir nuoroda?		
3.3.	(1.4, 1.6) Ar, jei tam tikros užduotys perduotos tarpinėms institucijoms, tarpinės institucijos taip pat naudojasi vadovu? Ar nurodyta, kaip apie tai joms bus pranešama ir kokių tolesnių veiksmų bus imamasi? (Taip pat žr. 1.16 punktą.)		
	<u>3.A.i. Nustatytos procedūros, susijusios su paraiškėmis dėl dotacijų, paraiškų vertinimo, finansuotinių subjektų atrankos procedūros, įskaitant instrukcijas ir gaires, kuriomis užtikrinamas veiksmų efektyvumas siekiant atitinkamų prioritetų konkrečių tikslų ir rezultatų pagal 125 straipsnio 3 dalies a punkto i papunkčio nuostatas.</u>		<i>1, 2 ir 4 pagrindiniai reikalavimai</i>
3.4.	(4.3, 1.4) Ar nustatytos tinkamos atrankos etapo veiksmų vertinimo, atrankos ir tvirtinimo procedūros (125 straipsnio 3 dalis), įskaitant procedūras, kuriomis užtikrinama veiksmų atitiktis bendriesiems principams ir Sąjungos politikai, pvz.: – susijusios su partneryste ir daugiapakopiu valdymu (skaidrumu, vienodu požiūriu ir pan.), – moterų ir vyrų lygybės skatinimu; – nediskriminavimu; – prieinamumu neįgaliesiems;		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> – darniu vystymusi; – viešaisiais pirkimais; – valstybės pagalba; – aplinkosaugos taisyklėmis? 		
3.5.	<p>(2.1) Ar vadovaujančioji institucija yra parengusi atrankos procedūrą, kuria užtikrinama, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) atrankos kriterijai būtų nediskriminaciniai ir skaidrūs; b) atrankos kriterijais būtų užtikrinama, kad veiksmais būtų padedama siekti konkrečių atitinkamo prioriteto tikslų ir rezultatų; c) atrankos kriterijais būtų atsižvelgiama į vyrų ir moterų lygybės skatinimą ir darnaus vystymosi principus, kaip nustatyta BNR 7 ir 8 straipsniuose; d) veiksmai būtų neatrenkami, jei jie buvo fiziškai baigti arba visiškai įgyvendinti prieš pareiškėjui pateikiant finansavimo paraišką? 		
3.6.	<p>(2.4) Ar vadovaujančioji institucija parengė aiškias ir pakankamas su veiksmy atranka susijusias procedūras, kurias taikant būtų:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) užtikrinama, kad atrinktas veiksmas atitiks atitinkamo fondo arba fondų paramos aprėptį ir galės būti priskirtas intervencijos kategorijai, arba EJRŽF atveju atitiks priemonę, nurodytą pagal veiksmy programos prioritetą arba prioritetus; b) užtikrinama, kad paramos gavėjui bus pateiktas dokumentas, kuriame bus išdėstytos paramos teikimo kiekvienam veiksmui sąlygos, taip pat konkretūs reikalavimai dėl pagal veiksmą teiktinų produktų arba paslaugų, finansavimo plano ir vykdymo termino; c) užtikrinama, kad paramos gavėjas turės administracinius, finansinius ir veiklos gebėjimus su finansavimo teikimu susijusioms sąlygoms įvykdyti; d) įsitikinama, kad, jei veiksmai buvo pradėti vykdyti prieš vadovaujančiajai institucijai pateikiant finansavimo paraišką, buvo laikomasi veiksmui taikytų teisės aktui; e) užtikrinama, kad veiksmai, kurie buvo atrinkti siekiant teikti fondų arba EJRŽF paramą, neapims veiklos, įtrauktos į veiksmus, kuriems buvo arba turėjo būti taikoma lėšų susigrąžinimo procedūra dėl to, kad buvo pakeista gamybinės veiklos vieta perkeliant ją už programos įgyvendinimo teritorijos ribų; 		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	f) nustatomos intervencijos kategorijos arba EJRŽF atveju – priemonės, prie kurių priskiriamos veiksmo išlaidos?		
3.7.	Ar ETB programų atveju šios procedūros aiškiai susijusios su kriterijais, išdėstytais Reglamento Nr. 1299/2013 12 straipsnyje dėl veiksmų atrankos, ir ar jomis į šiuos kriterijus atsižvelgiama?		
3.8.	(2.2) Kvietimai teikti paraiškas. Ar nustatyta tinkama procedūra, kuria užtikrinama, kad: – kvietimai teikti paraiškas būtų skelbiami; – pagal veiksmų programos sąlygas ir tikslus juose būtų aiškiai aprašoma taikyta atrankos procedūra, taip pat paramos gavėjų teisės ir pareigos; – jie būtų tinkamai reklamuojami, kad apie juos sužinotų visi galimi paramos gavėjai?		
3.9.	(2.3) Ar nustatyta tinkama procedūra, kuria užtikrinama, kad visos gautos paraiškos būtų registruojamos? Paraiškos turėtų būti registruojamos, jas gavus, kiekvienam pareiškėjui turėtų būti pateikiamas gavimo patvirtinimas ir turėtų būti registruojama kiekvienos paraiškos patvirtinimo būseną. Pirmiausia, ar nustatyta procedūra dėl interesų konfliktų nebuvimo deklaracijų, kurias turi užpildyti visi vertintojai?		
3.10.	(2.4) Ar nustatyta tinkama procedūra, kuria užtikrinama, kad visos paraiškos ir (arba) projektai bus vertinami atsižvelgiant į taikomus kriterijus? Vertinimas turėtų būti taikomas nuosekliai, taikomi kriterijai ir (arba) balai turėtų atitikti stebėsenos komiteto patvirtintus kriterijus ir (arba) balus ir turėtų būti nurodomi kvietimuose, rezultatai turėtų būti dokumentuojami, paraiškų turinys – įvertinamas, taip pat turėtų būti tinkamai įvertinami paramos gavėjų finansiniai, administraciniai ir veiklos gebėjimai vykdyti pareigas, susijusias su teikiamu finansavimu. Ar nustatyta tinkama procedūra, kuria užtikrinama, kad visi paraišką ir (arba) projektus vertinantys vertintojai turėtų reikiamų praktinių žinių ir būtų nepriklausomi?		
3.11.	(2.5) Ar nustatyta tinkama procedūra, kuria užtikrinama, kad pareiškėjai būtų informuojami apie paraiškų ir (arba) projektų patvirtinimo arba atmetimo sprendimus? Sprendimus turėtų priimti tinkamai įgaliotas asmuo ir (arba) institucija, apie rezultatus turėtų būti pranešama raštu ir turėtų būti aiškiai nurodomos paraiškų		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	priėmimo arba atmetimo priežastys. Visi pareiškėjai turėtų būti informuoti apie skundų teikimo procedūrą ir susijusius sprendimus.		
	<u>3.A.ii. Nustatytos valdymo patikrinimų procedūros, įskaitant administracines kiekvieno paramos gavėju pateikiamo prašymo atlyginti išlaidas patikras, ir veiksmų patikrinimų vietoje procedūros.</u>		<i>4 pagrindinis reikalavimas</i>
3.12.	<p>(4.1, 4.2) Ar nustatytos tinkamos procedūros, pagal kurias, atliekant valdymo patikrinimus, bus galima patikrinti, ar:</p> <ul style="list-style-type: none"> – suteikti bendrai finansuojami produktai ir paslaugos; – apmokėtos paramos gavėjų deklaruotos išlaidos; – išlaidos atitinka taikomus teisės aktus (įskaitant nacionalines tinkamumo finansuoti taisykles), veiksmų programą ir paramos veiksmui sąlygas; – išlaidos atitinka Sąjungos politiką, susijusią su: <ul style="list-style-type: none"> – partnerystę ir daugiapakopiu valdymu (skaidrumu, vienuodu požiūriu ir pan.); – moterų ir vyrų lygybės skatinimu; – nediskriminavimu; – prieinamumu neįgaliesiems; – darniu vystymusi; – viešaisiais pirkimais; – valstybės pagalba; – aplinkosaugos taisyklėmis? <p>Ar šiuos patikrinimus sudaro:</p> <p>a) kiekvieno paramos gavėju pateikto išlaidų atlyginimo prašymo administracinė patikra;</p> <p>b) veiksmų patikrinimai vietoje, kurie gali būti atliekami naudojant imtis?</p> <p>Ar į patikrinimus įtraukti, jei taikoma, administraciniai, finansiniai, techniniai ir fiziniai veiksmų aspektai?</p> <p>Ar dėl ETB programų aiškiai nurodyta, kaip valdymo patikrinimai bus rengiami laikantis konkrečių ETB bendradarbiavimo programų tikrinimams taikomų taisyklių?</p> <p>Ar procedūra aprašomas institucijų ir (arba) subjektų, kurie atliks šiuos patikrinimus, nustatymas?</p>		
3.13.	<p>(4.1, 4.2) Ar nustatytomis procedūromis užtikrinama, kad patikrinimų vietoje dažnumas ir aprėptis būtų proporcingi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – viešosios paramos veiksmui sumai; 		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	– audito institucijai atliekant šiuos patikrinimus ir auditą nustatytam visos valdymo ir kontrolės sistemos rizikos lygiui?		
3.14.	<u>(4.1, 4.2)</u> Jei patikrinimai vietoje atliekami naudojant imtis, ar numatyta, kad vadovaujančioji institucija saugos duomenis, kuriais aprašomas ir pagrindžiamas imties atrankos metodas?		
3.15.	<u>(4.1, 4.2)</u> Ar dėl ETB programų nurodyta, kur – tik pagrindinio paramos gavėjo ar visų projekto paramos gavėjų patalpose – bus atliekami patikrinimai vietoje?		
3.16.	<p><u>(4.3)</u> Ar parengtos rašytinės procedūros ir išsamūs kontroliniai sąrašai, taikytini atliekant valdymo patikrinimus, kad būtų galima nustatyti pažeidimus?</p> <p>Kontroliniai sąrašai pirmiausia turėtų būti taikomi tikrinimui, susijusiam su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – išlaidų atlyginimo prašymo teisingumu; – tinkamumo finansuoti laikotarpiu; – atitiktimi patvirtintam projektui; – atitiktimi patvirtintai finansavimo normai (jei taikoma); – atitiktimi atitinkamoms tinkamumo finansuoti taisyklėms, taip pat Sąjungos ir nacionalinėms taisyklėms dėl viešųjų pirkimų, valstybės pagalbos, aplinkos, finansinių priemonių, darnaus vystymosi, viešinimo, lygių galimybių reikalavimų ir nediskriminavimo; – projekto tikrumu, įskaitant fizinę produkto ir (arba) paslaugos pažangą ir atitiktį dotacijos sutarties sąlygoms, taip pat produkto ir rezultatų rodikliams; – deklaruotomis išlaidomis ir audito sekos buvimu; – atskira apskaitos sistema arba atitinkamu apskaitos kodu visoms operacijoms? 		
3.17.	<p><u>(4.1, 4.2)</u> Ar nustatyta tinkama procedūra, kuria užtikrinama, kad su konkrečiose ataskaitose nurodytomis išlaidomis susiję administracinės patikros būtų baigtos prieš pateikiant tarpinio mokėjimo prašymą, įskaitant paties prašymo ir susijusių pridėtų patvirtinamųjų dokumentų tikrinimą?</p> <p>Tikrintinų patvirtinamųjų dokumentų, prašytinų iš paramos gavėjų mastas ir tipas turėtų būti grindžiami kiekvieno bylos tipo arba paramos gavėjo rizikos vertinimu.</p>		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
3.18.	(4.1, 4.2) Ar nustatyta tinkama procedūra, kuria užtikrinama, kad patikrinimai vietoje būtų atliekami gerokai pasistūmėjus įgyvendinant projektą, t. y. padarius didelę fizinę ir finansinę pažangą?		
3.19.	(4.1, 4.2 ir 4.4) Ar nustatyta tinkama procedūra, kuria užtikrinama, kad vadovaujančioji institucija registruotų: – kiekvieną patikrinimą, nurodydama atliktą darbą, patikrinimo datą ir rezultatus; – tolesnius veiksmus dėl nustatytų faktų, įskaitant priemones, kurių imtasi dėl nustatytų pažeidimų?		
3.20.	(4.1, 4.2) Ar, jei patikrinimai vietoje nėra išsamūs, užtikrinama, kad veiksmų imties atranka būtų grindžiama tinkamu rizikos vertinimu ir registruojamojoje informacijoje nurodomi atrinkti veiksmai, aprašomas taikytas imties atrankos metodas ir apžvelgiamos patikrinimo išvados ir nustatyti pažeidimai?		
3.21.	(4.5) Ar aprašyme nurodyta, kaip informacija apie atliktus patikrinimus, įskaitant informaciją apie nustatytus trūkumus ir (arba) pažeidimus (įskaitant įtariamą ir nustatytą sukčiavimą) ir tolesnius veiksmus atsižvelgiant į Sąjungos arba nacionalinių institucijų atliekamus valdymo patikrinimus, auditus ir taikomas kontrolės priemones, perduodama tvirtinančiajai institucijai ir audito institucijai?		
	3.A.iii. Nustatytos paramos gavėjų prašymų atlyginti išlaidas ir mokėjimo leidimų tvarkymo procedūros.	4 pagrindinis reikalavimas	
3.22.	(4.3) Ar paramos gavėjų pateikiamų išlaidų atlyginimo prašymų ir mokėjimų paramos gavėjams tvarkymo procedūros aprašytos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 122 straipsnio 3 dalį? Pirmiausia: a) ar aprašytas kiekvienas procedūros, pagal kurią gaunami, tikrinami ir patvirtinami išlaidų atlyginimo prašymai, etapas; b) ar aprašytas kiekvienas procedūros, pagal kurią leidžiami, vykdomi ir apskaitomi mokėjimai paramos gavėjams, etapas; c) ar nurodyta kiekvieną procedūros etapą vykdanči institucija (jei ji nėra vadovaujančioji institucija); d) ar užtikrinamas tinkamas proceso funkcijų		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaikoma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	----------------------	---

	<p>atskyrimas;</p> <p>e) ar pateikta struktūrinė schema, kurioje aprašyti procesai ir nurodytos visos susijusios institucijos;</p> <p>f) ar pridėti visi reikiami ir susiję patvirtinamieji dokumentai;</p> <p>g) ar aprašyta informacijos apie tų vadovaujančiųjų institucijų patikrinimų rezultatus perdavimo tvirtinančiajai institucijai procedūra;</p> <p>h) ar parengta procedūra, susijusi su Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 132 straipsnyje nustatyto mokėjimams paramos gavėjams taikomo 90 dienų termino laikymusi;</p> <p>i) ar aprašyta dabartinė su Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 122 straipsnio 3 dalies įgyvendinimu susijusi padėtis?</p>		
	<p><u>3.A.iv. Nustatytos procedūros dėl kompiuterine forme saugomų duomenų apie kiekvieną veiksmą rinkimo, registravimo ir saugojimo, įskaitant, kai tinkama, duomenis apie atskirus dalyvius ir prireikus pagal lytį suskirstytus rodiklių duomenis, siekiant užtikrinti, kad sistemų saugumas atitiktų tarptautiniu mastu pripažintus standartus¹⁰.</u></p>		<p><i>5, 6 ir 11 pagrindiniai reikalavimai</i></p>
<p>3.23.</p>	<p><i>Atkreipkite dėmesį į tai, kad Komisijos deleguotojo reglamento Nr. 480/2014 32 straipsnis dėl kompiuterine forma registruotinų ir saugotinių duomenų BNR III priede nurodytai informacijai apie registruojamus ir saugomus duomenis taikomas nuo 2014 m. gruodžio mėn. arba 2015 m. liepos 1 d. Šio paskyrimo kriterijaus vertinimas turi būti atliekamas taikant šią teisinę sistemą.</i></p>		<p>Netaikoma.</p>
<p>3.24.</p>	<p>(5.1, 5.2, 6.1)</p> <p>Ar nustatyta atitinkama sistema, kuria užtikrinama, kad kompiuterine forma būtų renkami, registruojami ir saugojami kiekvieno veiksmo duomenys, kurių reikia stebėsenos, vertinimo, finansų valdymo, tikrinimo ir audito tikslais, įskaitant, jei taikoma, duomenis apie pavienius veiksmų dalyvius ir prireikus pagal lytį suskirstytus rodiklių duomenis, kaip reikalaujama pagal BNR 125 straipsnio 2 dalies d punktą ir Komisijos deleguotojo reglamento Nr. 480/2014 24 straipsnį?</p> <p>Ar audituojama institucija taiko kompiuterizuotą sistemą, kuria galima teikti patikimą ir svarbią</p>		

¹⁰ ISO / IEC standartas 27001:2013 ir ISO / IEC standartas 2007:2013.

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	informaciją, kaip reikalaujama BNR III priede, įskaitant vadovaujančiosios institucijos pagal BNR 125 straipsnio 2 dalies a punktą pateiktus duomenis, susijusius su rodikliais ir orientyrais, taip pat su veiksmų programos pažanga siekiant jos tikslų?		
3.25	(5.1, 5.2, 6.1) Ar sistema užtikrinama, kad, kaip reikalaujama BNR 125 straipsnio 2 dalies e punkte, rodiklių duomenys būtų suskirstyti pagal lytis, jei to reikalaujama ESF reglamento I ir II prieduose?		
3.26.	(6.3) Ar nustatytos tinkamos procedūros, kuriomis užtikrinama: – kompiuterizuotos sistemos saugumas ¹¹ ir techninė priežiūra, duomenų vientisumas, duomenų konfidencialumas, siuntėjo tapatumo nustatymas, taip pat dokumentų ir duomenų saugojimas, pirmiausia pagal Reglamento Nr. 1303/2013 122 straipsnio 3 dalį, 125 straipsnio 4 dalies d punktą, 125 straipsnio 8 dalį ir 140 straipsnį; – asmenų apsauga tvarkant asmens duomenis?		
3.27.	(5.1, 5.2, 6.3) Ar pateiktas aprašymas, į kurį įtraukta informacinės (-ių) sistemos (-ų) struktūros schema, iš kurios matyti jos (jų) elementai, elementų sąsajos ir, ar jos yra sujungtos į tinklą, ar decentralizuotos?		
3.28.	(5.1, 5.2, 6.3) Ar ši sistema taikyta ankstesniu programavimo laikotarpiu? Jei taip, ar ji laikyta patikima (pvz., ar buvo atliktas jos auditas)?		
3.29.	(5.1, 5.2, 6.3) Ar IT sistemų aprašyme tinkamai atsižvelgiama į funkcijų atskyrimą klausimą?		
3.30.	(5.1, 5.2, 6.3) Nurodykite, ar sistemos jau naudojamos patikimiems duomenims 3.24–3.25 klausimuose nurodytais aspektais rinkti? Jei ne: a) remdamiesi iš atsakingų institucijų gautu planu įvertinkite, ar sistema bus naudojama pagal BNR 32 straipsnį. Nurodykite datą, kurią jos bus naudojamos, siekiant užtikrinti atitiktį pirmiau nurodytoms nuostatomis ir BNR 125 straipsnio 2 dalies d punktui; b) ar nepriklausomai audito institucijai pateikti jau		

¹¹ Atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintus standartus ISO / IEC standartą 27001:2013 ir ISO / IEC standartą 2007:2013.

¹² Žr. su 3.87 klausimu susijusią išnašą.

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	atliktų dabartinės IT sistemos versijos bandymų rezultatai? Ar šiame IT sistemos plėtojimo etape būtų galima padaryti išvadą arba pateikti rekomendacijų (pvz., susijusių su pareigų atskyrimu, darbų srautais, naudotojų profiliais, saugumu ¹² ir pan.)?		
	3.A.v. Vadovaujančioji institucija yra nustačiusi procedūras, kuriomis užtikrinama, kad paramos gavėjai turėtų atskirą apskaitos sistemą arba atitinkamą apskaitos kodą visoms su veiksmu susijusioms operacijoms.		3 ir 4 pagrindiniai reikalavimai
3.31.	(3.1, 4.3.h) Ar audituojama institucija yra nustačiusi procedūrą, kurią taikant tikrinama, ar paramos gavėjai turi atskirą apskaitos sistemą arba atitinkamą apskaitos kodą visoms su parama susijusioms operacijoms, ir galima patikrinti: – tinkamą tik iš dalies su bendrai finansuojamu veiksmu susijusių išlaidų paskirstymą; – tam tikrų tipų išlaidas, kurios laikomos tinkamomis finansuoti tik taikant tam tikrus apribojimus arba kaip proporcinė kitų išlaidų dalis?		
	<u>3.A.vi. Nustatytos procedūros veiksmingoms ir proporcingoms kovos su sukčiavimu priemonėms nustatyti (125 straipsnio 4 dalies c punktas)</u>		7 pagrindinis reikalavimas
3.32.	(7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7) Ar nustatytos tinkamos procedūros, kuriomis galima užtikrinti, kad, atsižvelgiant į nustatytą riziką, būtų taikomos veiksmingos ir proporcingos kovos su sukčiavimu priemonės? Ar šių kovos su sukčiavimo priemonių struktūra atitinka keturis pagrindinius kovos su sukčiavimo ciklo elementus (prevenciją, nustatymą, taisymą ir persekiojimą)? Ar nustatyta kovos su sukčiavimo priemonių stebėsenos ir atnaujinimo procedūra?		
3.33.	(7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7) Ar šia procedūra užtikrinama, kad, jei atlikus sukčiavimo rizikos vertinimą nustatyta reikšminga arba kritinė likutinė (grynoji) sukčiavimo rizika dėl to, kad esamų kontrolės priemonių nepakanka nustatytai sukčiavimo rizikai sumažinti, vadovaujančioji institucija turėtų įrodyti, kad ji taiko papildomas kovos su sukčiavimu priemones (ir nurodytų taikytinus veiksmus ir jų įgyvendinimo tvarkaraštį)? Ar nustatytos tinkamos ir proporcingos prie konkrečių aplinkybių pritaikytos prevencinės		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	<p>priemonės, siekiant sumažinti likutinę sukčiavimo riziką iki priimtino lygio (pvz., misijos tikslas, elgesio kodeksas, deramas vadovybės požiūris, atsakomybės paskirstymas, mokymas ir informuotumo didinimo veiksmai, duomenų analizė ir naujausia informacija apie sukčiavimo pavojaus ženklus ir sukčiavimo rodiklius)?</p>		
3.34.	<p>(7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7) Ar nustatyta tinkama procedūra, kuria užtikrinama, kad sukčiavimo rizikos vertinimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pirmą kartą būtų atliekamas iki priimtinių terminų; – būtų kartojamas per programavimo laikotarpį ir jo dažnumą lemtų rizikos lygis ir faktinio sukčiavimo atvejai? <p>Nereikalaujama, bet rekomenduojama, kad rizikos vertinimas būtų atliekamas prieš paskiriant vadovaujančiąją instituciją, bet ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo jos paskyrimo. Ar tokios priemonės numatytos?</p>		
3.35.	<p>(7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7) Ar procedūra užtikrinama, kad atliekant rizikos vertinimą būtų atsižvelgiama į konkrečią sukčiavimo riziką, susijusią su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pareiškėjų atranka, – veiksmų įgyvendinimu ir patikra, – išlaidų ir mokėjimų tvirtinimu? <p>Ar nustatyta kita į Komisijos priemonės aprėptį nepatenkanti sukčiavimo rizika? Jei taip, kokia tai rizika?</p>		
3.36.	<p>Ar nustatyta informavimo apie pažeidimus procedūra (t. y. susijusi su teise informuoti nepriklausomą išorės asmenį, atsakingą už pažeidimus)?</p> <p>Ar nustatytos tinkamos taisyklės, kuriomis galima apsaugoti darbuotojus nuo vidinių nuobaudų pranešimo atveju?</p>		
3.37.	<p>(7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7) Ar su sukčiavimo rizikos vertinimu susijusia procedūra užtikrinama, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vertinimo grupė būtų tinkamai sudaryta iš atstovaujамų skyrių narių; – būtų įrodymų, jog atliekant rizikos vertinimą atsižvelgiama į informacijos šaltinius, pvz., audito ataskaitas, sukčiavimo ataskaitas ir kontrolinius pačios 		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
	<p>institucijos atliekamus vertinimus;</p> <ul style="list-style-type: none"> – pačios institucijos atliekamo vertinimo procesas būtų aiškiai dokumentuojamas, kad būtų galima aiškiai patikrinti padarytą išvadą; – būtų įrodymų, jog vyresnioji vadovybė atlieka tinkamą priežiūrą ir (arba) dalyvauja procese ir patvirtino grynąjį rizikos poveikio lygį? 		
3.38.	<p>(7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7) Ar audituojama institucija ketina taikyti specialią duomenų gavybos priemonę, pvz., ARACHNE, arba kitą panašią priemonę, kad galėtų nustatyti veiksmus, su kuriais gali būti susijusi įtariama sukčiavimo rizika, interesų konfliktas arba pažeidimas?</p> <p>Į tai, kad vadovaujančioji institucija naudoja internetinę duomenų gavybos priemonę (tai Komisija laikys gerą kovos su sukčiavimu priemonių taikymo praktika), reikėtų atsižvelgti vertinant taikomų kontrolės priemonių tinkamumą.</p>		
3.39.	<p>(7.5) Ar procedūra užtikrinama, kad įtariamo sukčiavimo atveju bus imamasi tinkamų pranešimo priemonių, pirmiausia susijusių su koordinavimu su audito institucija, valstybių narių tyrimo institucijomis, Komisija ir OLAF?</p>		
3.40	<p>(7.6 ir 7.7) Ar nustatyti tinkami tolesnių veiksmų dėl kiekvieno įtariamo sukčiavimo ir susijusio sukčiaujant išleistų ES lėšų susigrąžinimo procesai?</p> <p>Ar nustatytos tolesnių veiksmų procedūros, kurias taikant persvarstomi visi su galimu arba faktiniu sukčiavimu susiję procesai, procedūros ir kontrolės priemonės, ir jie įtraukiami į tolesnį sukčiavimo rizikos vertinimo persvarstymą?</p>		
	<p><u>3.A.vii. Nustatytos procedūros tinkamai audito sekai ir archyvavimo sistemai užtikrinti.</u></p>	<p><i>4 ir 5 pagrindiniai reikalavimai</i></p>	
3.41.	<p>(4.1, 4.2 ir 4.4) Ar nustatyta tinkama procedūra, kuria užtikrinama, kad vadovaujančioji institucija registruotų:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kiekvieną patikrinimą, nuroydama atliktą darbą, patikrinimo datą ir rezultatus; – tolesnius veiksmus dėl nustatytų faktų, įskaitant priemones, kurių imtasi dėl nustatytų pažeidimų? 		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

3.42.	(5.2) Ar nustatyta procedūra, kuria užtikrinama, kad vadovaujančioji institucija tinkamai registruotų institucijų, turinčių su išlaidomis ir auditais susijusius patvirtinamuosius dokumentus, tapatumą ir vietą?		
3.43	<p>(5.3) Ar nustatytos tinkamos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad būtų saugomi visi siekiant tinkamai audito sekai užtikrinti būtini dokumentai, laikantis Reglamento Nr. 1303/2013 72 straipsnio g punkto, 122 straipsnio 3 dalies, 125 straipsnio 4 dalies d punkto ir 140 straipsnio reikalavimų ir nacionalinių taisyklių dėl dokumentų atitikties (Reglamento Nr. 1303/2013 125 straipsnio 4 dalies d punktas ir Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 480/2014 25 straipsnis)?</p> <p>Ar nustatyta tinkama procedūra, kuria nustatoma:</p> <ul style="list-style-type: none"> – archyvuotinių dokumentų tipas; – laikotarpis, kurį šiuos dokumentus reikia saugoti archyvuose; – formatas, kuriuo dokumentai turi būti saugomi? <p>Ar duoti nurodymai dėl paramos gavėjų, tarpinių institucijų ir (arba) vadovaujančiosios institucijos turimų patvirtinamųjų dokumentų saugojimo? Jei taip, nurodykite datą ir nuorodą.</p>		
3.44.	<p>(4.4, 5.1, 5.2) Ar audito sekos aprašymo pakanka įrodyti, kad:</p> <p>a) jos laikantis Komisijai teikiamas patvirtintas bendras sumas galima sutikrinti su pagal veiksmų programą bendrai finansuojamų veiksmų išsamiais apskaitos duomenimis ir patvirtinamaisiais dokumentais, kuriuos saugo tvirtinančioji institucija, vadovaujančioji institucija, tarpinės institucijos ir paramos gavėjai;</p> <p>b) jos laikantis galima patikrinti viešojo įnašo išmokėjimą paramos gavėjui;</p> <p>c) jos laikantis galima patikrinti, kaip taikomi stebėsenos komiteto nustatyti atrankos kriterijai;</p> <p>d) į ją dėl kiekvieno veiksmo prireikus įtrauktos techninės specifikacijos ir finansavimo planas, su dotacijos patvirtinimu susiję dokumentai, su viešųjų pirkimų procedūromis susiję dokumentai, pažangos ataskaitos ir atliktų patikrinimų bei audito ataskaitos?</p>		
3.45.	(5.1) Ar nustatyta procedūra, kuria užtikrinama, kad veiksmo techninės specifikacijos ir finansinis planas, pažangos ir stebėsenos ataskaitos, su paraiškų teikimu, vertinimu, atranka, dotacijos patvirtinimu, taip pat su		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	konkursų ir sutarčių pasirašymo procedūromis susiję dokumentai ir bendrai finansuojamų produktų bei paslaugų patikrinimų ataskaitos būtų saugomi tinkamu valdymo lygmeniu?		
3.46.	<p>(5.1) Ar nustatyta procedūra, kuria užtikrinama, kad veiksmų <u>apskaitos duomenys</u> būtų saugomi tinkamu valdymo lygmeniu ir kad juose būtų pateikta išsami informacija apie vykdant kiekvieną bendrai finansuojamą veiksmą paramos gavėjo iš tikrųjų patirtas išlaidas?</p> <p>Apskaitos sistema turėtų būti sudaromos sąlygos nustatyti paramos gavėjus ir kitus susijusius subjektus kartu su mokėjimo pagrindu.</p>		
	<p><u>3.A.viii. Nustatytos procedūros valdymo užtikrinimo pareiškimui, ataskaitai dėl atliktų kontrolės veiksmų ir nustatytų trūkumų ir metinei galutinio audito ir kontrolės priemonių santraukai parengti.</u></p>		8 pagrindinis reikalavimas
3.47.	<p>(8.1, 8.2, 8.3, 8.4) Ar vadovaujančioji institucija yra nustatčius tinkamas procedūras, kurias taikant būtų galima:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rengti valdymo užtikrinimo pareiškimą (Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 4 dalies e punktas); – rengti Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalies b punkte nurodytą metinę galutinių audito ataskaitų ir kontrolės priemonių santrauką, įskaitant sistemose nustatytų klaidų ir trūkumų pobūdžio bei masto analizę, taip pat taisomuosius veiksmus, kurių buvo imtasi ar planuojama imtis (Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 4 dalies e punktas)? 		
3.48	(8.2) Ar užtikrinta, kad valdymo pareiškimas būtų grindžiamas metine santrauka ir rengiamas pagal Komisijos įgyvendinimo reglamente pateiktą modelį?		
3.49.	(8.4) Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad metinė santrauka ir valdymo pareiškimas, taip pat visi susiję patvirtinamieji dokumentai ir informacija audito institucijai būtų pateikiami laiku (laikantis tinkamų vidaus terminų), kad audito institucija galėtų atlikti vertinimą?		
3.50	(8.3) Ar numatytas tinkamas rengiant metinę santrauką ir valdymo pareiškimą atlikto darbo dokumentavimas, kad:		
	a) prieš pateikiant tvirtinančiajai institucijai mokėjimų prašymus, jie būtų tikrinami siekiant užtikrinti, kad [į sąskaitas įtrauktina] informacija būtų tinkamai pateikta, išsami ir tiksli;		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	<p>b) prieš pateikiant tvirtinančiajai institucijai mokymų prašymus, jie būtų tikrinami siekiant įsitikinti, kad į juos įtrauktos tik pagal paskirtį naudotos išlaidos;</p> <p>c) taikomomis kontrolės sistemomis būtų suteikiamos būtinos garantijos, susijusios su susijusių sandorių teisėtumu ir tvarkingumu? [Žr. 3.51–3.61 klausimus, susijusius su kai kuriais svarbiais valdymo ir kontrolės sistemos aspektais.]</p>		
3.51.	Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad bus įgyvendinama tinkama programos darbuotojų politika, kuria galima užtikrinti veiksmingą sistemos veikimą?		
3.52.	Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad rizika būtų valdoma laikantis vidaus taisyklių (pvz., rizikos valdymo vadovo) nuostatų?		
3.53.	Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad pažeidimams būtų užkertamas kelias, kad jie būtų nustatomi, apie juos būtų pranešama ir dėl jų būtų laiku imamasi veiksmų?		
3.54.	Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad sistemų pakeitimai, procedūrų išimtyms būtų tinkamai taikomi arba vidaus kontrolės trūkumai ištaisomi laikantis vidaus taisyklių?		
3.55.	<p>Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad būtų vykdoma reguliari programos įgyvendinimo stebėseną, pirmiausia susijusi su:</p> <p>a) (nedidelės apimties) projektų atranka;</p> <p>b) didelės apimties projektų paraiškų rengimu ir tiekimu;</p> <p>c) konkursais ir sutarčių sudarymu;</p> <p>d) projektų įgyvendinimu?</p>		
3.56.	Ar nustatytos procedūros, kuriomis patvirtinamas su rodikliais, orientyrais ir programos pažanga susijusių duomenų patikimumas?		
3.57.	Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad būtų taikomos veiksmingos ir proporcingos kovos su sukčiavimu priemonės ir kad rengiant valdymo pareiškimą būtų atsižvelgiama į priemonių rezultatus?		
3.58.	Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad metinėje santraukoje būtų pranešami valdymo patikrinimų rezultatai?		
3.59	Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad darant išvadą dėl efektyvaus kontrolės sistemos veikimo ir dėl susijusių sandorių teisėtumo ir		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	tvarkingumo būtų atsižvelgiama į valdymo patikrinimų rezultatus?		
3.60.	(8.1) Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad būtų imamasi tolesnių veiksmų dėl rekomendacijų, įtrauktų į galutines atitinkamų audito institucijų (nacionalinių ir ES lygmens) paskelbtas ataskaitas, ir kad šios rekomendacijos būtų įgyvendinamos?		
3.61.	(8.1) Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad būtų imamasi veiksmų srityse, kuriose atliekant patikrinimus nustatyta trūkumų ir (arba) problemų?		
	3.A.ix. Nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad paramos gavėjui būtų pateiktas dokumentas, kuriame išdėstytos paramos kiekvienam veiksmui teikimo sąlygos.	3 pagrindinis reikalavimas	
3.62.	(3.1) Ar nustatytos tinkamos procedūros, kuriomis užtikrinamas veiksmingas paramos gavėjų informavimas apie jų teises ir pareigas? Pirmiausia ar šiomis procedūromis tinkamai atsižvelgiama į: – programai taikomas valstybės narės nustatytas nacionalines tinkamumo finansuoti taisykles, – taikomas Sąjungos taisykles dėl tinkamumo finansuoti; – konkrečias sąlygas, susijusias įgyvendinant veiksmą teiktiniais produktais arba paslaugomis; – finansavimo planą, įgyvendinimo laiko apribojimą; – atskiros apskaitos arba atitinkamų apskaitos kodų reikalavimus; – saugotiną ir praneštiną informaciją; – informavimo ir viešinimo pareigas?		
3.63.	(3.2) Ar nustatytos aiškios ir nedviprasmiškos programai taikytinos nacionalinės tinkamumo finansuoti taisyklės?		
3.64.	(3.3) Ar parengta aiški strategija, kuria užtikrinama, kad paramos gavėjai turėtų galimybę susipažinti su reikiama informacija ir gautų tinkamo lygio gaires (informacinius lapelius, brošiūras, jiems būtų rengiami teoriniai ir praktiniai seminarai, jie galėtų naudotis svetainėmis ir pan.).		
	B. Tvirtinančioji institucija		
3.65.	(9.1, 9.6 ir 10.2) Ar tam tikra su tvirtinančiosios institucijos valdymo ir kontrolės veikla susijusių valdymo ir kontrolės sistemų dalis iš esmės panaši į		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	ankstesnio programavimo laikotarpio sistemas? Jei taip, nurodykite panašią dalį ir pagrįskite, kaip prieita prie šios išvados (žr. 1.0 punktą).		
3.66.	(9.4, 9.6) Ar parengtos tvirtinančiosios institucijos darbuotojų taikytinos toliau nurodytos rašytinės procedūros ir ar nustatyta oficiali procedūra, kuria būtų kontroliuojamas procedūrų keitimas, nustatymas arba panaikinimas ir pranešimas apie jas darbuotojams? Ar šios procedūros laikomos tinkamomis? Ar įtraukta nuoroda į surengtą ir (arba) numatytą mokymą apie šias procedūras ir ar paskelbtos gairės (data ir (arba) nuoroda)?		
3.67.	(9.4, 9.6) Ar nurodyta procedūrų data ir nuoroda?		
3.68.	(9.4, 9.6) Jei tam tikros užduotys perduotos tarpinėms institucijoms, ar tarpinės institucijos taip pat naudojasi vadovu? Ar nurodyta, kaip apie tai joms bus pranešama ir kokių tolesnių veiksmų bus imamasi? (Taip pat žr. 1.16 punktą.)		
	<u>3.B.i. Nustatytos Komisijai teikiamų tarpinio mokėjimo prašymų tvirtinimo procedūros.</u>	<i>9, 10 ir 13 pagrindiniai reikalavimai</i>	
3.69.	<u>(13.2, 13.3, 10.2)</u> Ar parengta struktūrinė schema ir nustatyta tinkama procedūra, pagal kurią rengiamos, tikrinamos ir Komisijai teikiamos išlaidų ataskaitos, taip pat procedūra, kuria užtikrinama, kad galutinis tarpinio mokėjimo prašymas būtų pateiktas iki liepos 31 d., pasibaigus ankstesniems ataskaitiniams metams? Ar joje matyti išlaidų deklaracijų iš paramos gavėjų į tvirtinančiąją instituciją srautas ir pateikimas Europos Komisijai?		
3.70.	Ar parengtas nustatytos tvarkos, pagal kurią tvirtinančioji institucija turi galimybę susipažinti su bet kokia informacija apie veiksmus, kuri jai reikalinga mokėjimo prašymų rengimo ir teikimo tikslais, įskaitant valdymo patikrinimų ir visų susijusių auditų rezultatus, aprašymas?		
3.71.	<u>(9.4, 13.1, 13.2, 13.3, 13.4, 13.5 ir 10.2)</u> Ar parengtas įdiegtinos kompiuterinės apskaitos sistemos, kurią taikant tvirtinamos Komisijai teikiamos išlaidos, aprašymas? a) Kokia ši sistema: centralizuota ar decentralizuota? b) Jei sistema decentralizuota, ar ji aprašyta, kaip		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
	<p>suvestiniai duomenys perduodami tvirtinančiajai institucijai?</p> <p>c) Ar apskaitos sistema ir informacinė sistema sudaro vieną sistemą, ar atskiras sistemas?</p> <p>– Jei jos atskiros, ar aprašytas abiejų sistemų ryšys ir, kaip užtikrinama, kad informacija abiejose sistemose būtų vienoda (elektroninė sąsaja, sutikrinimas)?</p> <p>d) Ar ši sistema jau taikoma? Jei ne, kada ji bus pradėta taikyti?</p> <p>Ar ši sistema taikyta ankstesniu laikotarpiu? Jei taip, ar praeityje buvo atliktas jos auditas ir ar ji laikyta patikima?</p>		
3.72.	<p><u>(13.2, 13.3, 10.2)</u> Ar nurodytas apskaitos sistemos išsamumas, taip pat, ar ją taikant:</p> <p>a) matyti visos išlaidos pagal fondą ir prioritetą;</p> <p>b) galima atsekti esamų viešųjų lėšų paskyrimą;</p> <p>c) galima suskirstyti atitinkamų metų paramos gavėjų atliktus mokėjimus?</p>		
3.73.	<p><u>(13.2, 13.3, 10.2)</u> Ar ESIF veiksams taikoma atskira apskaitos sistema, ar ji taip pat taikoma kitų fondų sandoriams?</p> <p>– Jei sistema nėra atskira, ar ja nustatomos ESIF operacijos (pvz., taikomi specialūs apskaitos kodai)?</p>		
3.74.	<p><u>(13.2, 13.3, 10.2)</u> Ar nustatytos tinkamos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad tvirtinančioji institucija tikrintų mokėjimo prašymų tikslumą?</p>		
	<p><u>3.B.ii. Nustatytos sąskaitų rengimo ir jų teisingumo, išsamumo ir tikslumo tvirtinimo procedūros, taip pat patvirtinimo, kad atitinkamos išlaidos, atsižvelgiant į visų auditų rezultatus, atitinka taikytinas Sąjungos ir nacionalines taisykles.</u></p>		<p><i>9, 11 ir 13 pagrindiniai reikalavimai</i></p>
3.75.	<p><u>(13.1, 13.4, 13.5)</u> Ar nustatytos tinkamos procedūros, kurias taikant aprašoma įdiegtina apskaitos sistema, kurią taikant rengiami Komisijai teikiami mokėjimo prašymai (BNR 126 straipsnio d punktas)?</p> <p>Ar nustatyta tinkama procedūra, kuria užtikrinama, kad kompiuterine forma būtų saugomi tinkami Komisijai deklaruotų išlaidų ir atitinkamo paramos gavėjams sumokėto viešojo įnašo apskaitos duomenys?</p>		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
3.76.	<u>(9.4, 11.1, 13.1, 13.4, 13.5)</u> Ar, jei taikoma decentralizuota sistema, nustatyta tinkama suvestinių duomenų perdavimo tvirtinančiajai institucijai tvarka?		
3.77.	<u>(13.1, 13.4, 13.5)</u> Ar nustatytas aiškus apskaitos sistemos ir informacinės sistemos ryšys?		
3.78.	<u>(13.1, 13.4, 13.5)</u> Ar taikant sistemą, kuri taikoma ir kitiems fondams, galima nustatyti ESIF operacijas?		
3.79.	<u>(13.1, 13.4, 13.5)</u> Ar nustatytos tinkamos ataskaitų rengimo laiku ir pateikimo Komisijai, kaip nurodyta Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalyje (BNR 126 straipsnio b punkte ir 137 straipsnio b punkte) procedūros? Turėtų būti nustatyta aiški tvarka, kuria patvirtinama, kad sąskaitos yra išsamios, tikslios ir teisingos ir kad į sąskaitas įtrauktos išlaidos atitinka taikytinas Sąjungos ir nacionalines taisykles (BNR 126 straipsnio c punktas) ir atsižvelgta į visų patikrinimų ir auditų rezultatus.		
3.80.	<u>(13.1, 13.4, 13.5)</u> Kaip užtikrinama, kad rengiant sąskaitas būtų atsižvelgiama į visų auditų rezultatus?		
	<u>3. B.iii. Nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama tinkama audito seka, kompiuterine forma saugant apskaitos duomenis, įskaitant duomenis apie kiekvieno veiksmo susigražintinas, susigražintas sumas ir anuliuotas sumas.</u>		<i>11 ir 12 pagrindiniai reikalavimai</i>
3.81.	<u>(11.1, 11.2, 11.3, 12.1, 12.2)</u> Ar taikoma sistema, kuria užtikrinamas Sąjungos paramos susigražinimas? Ar ji aprašyta? Ar nustatyta sistemos, kuria užtikrinamas greitas viešosios paramos, įskaitant Sąjungos paramą, susigražinimas, aprašymo procedūra?		
3.82.	<u>(11.1, 11.2, 11.3, 12.1, 12.2)</u> Ar nustatytos tinkamos procedūros, kuriomis užtikrinama tinkama audito seka, kompiuterine forma saugant apskaitos duomenis, įskaitant kiekvieno veiksmo susigražintinas, susigražintinas, iš mokėjimo prašymo išbrauktas sumas, nesusigražinamas sumas ir sumas, susijusias su veiksmais, kurie sustabdyti dėl sustabdomąjį poveikį turinčio teisinio proceso arba administracinio skundo, įskaitant sumas, susigražinamas taikant BNR 71 straipsnį dėl veiksmų tęstinumo.		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	Ar sistema jau veikia ir ar ją taikant galima patikimai registruoti pirmiau nurodytus duomenis?		
3.83.	(11.1, 11.2, 11.3, 12.1, 12.2) Ar nustatyta tinkama susigrąžintų sumų arba anuliuotinių sumų išskaitymo iš deklaruojamų išlaidų tvarka?		
3.84.	(12.1, 12.2) Ar nustatyta tinkama procedūra, kuria užtikrinama, kad tvirtinančioji institucija tvarkytų: <ul style="list-style-type: none"> – susigrąžintinių sumų; – anuliuotų sumų, panaikinus dalį veiksmui skirtą įnašą arba visą įnašą, apskaitą, kaip nustatyta BNR 126 straipsnio h punkte? Ar procedūra aiškiai nurodoma, kad susigrąžintos sumos iki veiksmų programos užbaigimo būtų sugrąžinamos išskaitant jas iš kitos išlaidų ataskaitos?		
3.85.	(11.1, 11.2, 11.3) Ar tvirtinančiojoje institucijoje taikant audito seką Komisijai deklaruotas išlaidas galima suderinti su išlaidų ataskaitomis, gautomis iš vadovaujančiosios institucijos ir (arba) tarpinių institucijų?		
3.86.	(11.1, 11.2, 11.3, 12.1, 12.2) Ar tvirtinančioji institucija taiko: <ul style="list-style-type: none"> – kompiuterizuotas sistemas, kuriomis galima teikti patikimą ir svarbią informaciją; – procedūras, kuriomis užtikrinama sistemos techninė priežiūra, duomenų apsauga ir duomenų vientisumas? 		
3.87	(11.1, 11.2, 11.3, 12.1, 12.2) Ar procedūra užtikrinama, kad būtų užtikrintas IT sistemų saugumas, atsižvelgiant į tarptautiniu mastu pripažintus standartus ¹³ ?		
3.88.	(11.1, 11.2, 11.3, 12.1, 12.2) Ar aprašyta būtina tvarka, pagal kurią: <ul style="list-style-type: none"> a) tvarkoma skolininkų knyga; b) susigrąžintos sumos arba anuliuotinos sumos išskaitomos iš deklaruojamų išlaidų? 		
	3.B.iv. Atitinkamais atvejais nustatytos procedūros,	4, 9 ir 10 pagrindiniai reikalavimai	

¹³ Be COBIT (Informacijos kontrolės tikslų ir susijusių technologijų) sistemos, prie tarptautiniu mastu pripažintų informacijos saugumo standartų priskiriama, pvz., ISO / IEC standartas 27001 (*Informacijos technologija. Saugumo metodai. Informacijos saugumo valdymo sistemos. Reikalavimai*) ir ISO / IEC standartas 27002 (*Informacijos technologija. Saugumo metodai. Informacijos saugumo valdymo praktikos kodeksas*), paskutinį kartą pakartotinai paskelbtas 2013 m. Nepriklausoma audito institucija taip pat gali atsižvelgti į visus susijusius nacionalinius standartus.

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	skirtos užtikrinti, kad ji iš vadovaujančiosios institucijos gautų pakankamai informacijos apie atliktus patikrinimus ir auditų, atliktų audito institucijos arba jai vadovaujant, rezultatus.		
3.89.	(4.5, 9.4, 10.1.a ir b) Ar nustatytos tinkamos procedūros, kuriomis nurodoma tvirtinančiajai institucijai reikalinga informacija apie vadovaujančiosios institucijos ir tarpinių institucijų vykdomas išlaidų tikrinimo procedūras? Ar tvirtinančioji institucija taiko su vadovaujančiąja institucija sutartas procedūras, kuriomis užtikrinama, kad ji reguliariai ir laiku gautų šią informaciją?		
3.90.	(4.5, 9.4, 10.1.c) Ar nustatytos tinkamos vadovaujančiosios institucijos arba tarpinių institucijų parengtų ataskaitų apie įgyvendinimo pažangą, patikros, įskaitant pagal BNR 125 straipsnio 5 dalį atliktų patikrinimų patikrą, procedūros (visos patikros turėtų būti dokumentuojamos)?		
3.91.	(4.5, 9.4, 10.1.d) Jei tinkama, ar nustatytos tinkamos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad tvirtinančioji institucija iš vadovaujančiosios institucijos gautų pakankamai informacijos apie atliktus patikrinimus ir auditų, atliktų audito institucijos arba jai vadovaujant, rezultatus?		
3.92.	(4.5, 9.4, 10.1.e) Ar nustatytos tinkamos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad į šių tyrimų rezultatus būtų tinkamai atsižvelgiama darant išvadą dėl to, ar pakankamai pagrįsta tvirtinti, kad tvirtintinos išlaidos yra teisėtos ir tvarkingos?		
	Išvada	Tinkama / netinkama.	

4. Stebėseną, BNR XIII priedo 4 punktą

	4.A. Vadovaujančioji institucija		
4.0.	(1.1, 1.5 ir 10.2) Ar tam tikra su vadovaujančiosios institucijos stebėsenos veikla susijusių valdymo ir kontrolės sistemų dalis iš esmės panaši į ankstesnio programavimo laikotarpio sistemas? Jei taip, nurodykite panašią dalį ir pagrįskite, kaip prieita prie šios išvados (žr. 1.0 punktą).		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

4.1.	Jei tinkama, ar aprašyta vadovaujančiosios institucijos procedūra, susijusi su valstybės narės nustatytos veiksmingos su ESI fondais susijusių skundų nagrinėjimo tvarkos taikymo sritimi, taisyklėmis ir procedūromis, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 74 straipsnio 3 dalį?		
	4.A.i. Nustatytos procedūros stebėsenos komiteto darbui remti.		6 pagrindinis reikalavimas
4.2.	(6.1, 6.2) Ar vadovaujančioji institucija taiko tinkamas procedūras stebėsenos komiteto darbui remti? Ar apie šias procedūras tinkamai informuoti visi susiję darbuotojai?		
4.3.	(6.1, 6.2) Ar nustatytos procedūros, kuriomis užtikrinama, kad būtų imamasi veiksmų srityse, kuriose stebėsenos komitetas nustatė trūkumų ir (arba) problemų?		
4.4.	(6.1, 6.2) Ar vadovaujančioji institucija yra nustačiusi tinkamą procedūrą, kuria taikant reguliariai teikiamos ataskaitos apie projekto įgyvendinimą, palyginti su įgyvendinimo planu, ir apie vertinimus pagal Reglamento Nr. 1303/2013 56 ir 57 straipsnius?		
	4.A.ii. Nustatytos metinės ir galutinės įgyvendinimo ataskaitų rengimo ir teikimo Komisijai procedūros.		6 pagrindinis reikalavimas
4.5.	(6.1, 6.2) Ar vadovaujančioji institucija yra nustačiusi tinkamas metinės ir galutinės įgyvendinimo ataskaitų rengimo ir teikimo Komisijai procedūras? Ar apie šias procedūras tinkamai informuoti visi susiję darbuotojai?		
4.6.	(6.1, 6.2) Ar į šią procedūrą įtrauktos patikimų duomenų apie veiklos rezultatų rodiklius rinkimo ir teikimo procedūros (BNR 125 straipsnio 2 dalies a punktas)?		
	4.B. Tvirtinančioji institucija		
4.7.	(9.1, 9.5 ir 10.2) Ar tam tikra su tvirtinančiosios institucijos stebėsenos veikla susijusių valdymo ir kontrolės sistemų dalis iš esmės panaši į ankstesnio programavimo laikotarpio sistemas? Jei taip, nurodykite panašią dalį ir pagrįskite, kaip prieita prie šios išvados (žr. 1.0 punktą).		
4.8.	Ar aprašyta procedūra, susijusi su valstybės narės nustatytos veiksmingos su ESI fondais susijusių		

Nr.	Klausimas	T / N / Netaiko ma	Bylos numeris, pastaba, komentarai, faktai
-----	-----------	--------------------------	---

	skundų nagrinėjimo tvarkos taikymo srityje, taisyklėmis ir procedūromis, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 74 straipsnio 3 dalį?		
	4.B. Nustatytos jos valdymo patikrinimų rezultatų ir audito institucijos ar jai vadovaujant atliktų auditų rezultatų stebėsenos prieš pateikiant mokėjimo prašymus Komisijai pareigų vykdymo procedūros.		<i>4 ir 10 pagrindiniai reikalavimai</i>
4.9.	(10.1, 4.5) Ar tvirtinančioji institucija yra nustatiusi tinkamas procedūras, kurias taikant prieš pateikiant mokėjimo prašymus Komisijai galima stebėti: a) valdymo patikrinimų rezultatus; b) audito institucijos ar jai vadovaujant atliktų auditų rezultatus?		
4.10.	(10.1, 4.5) Ar apie šias procedūras tinkamai informuoti visi susiję darbuotojai?		
	Išvada		Tinkama / netinkama.

5. Nepriklausomos audito institucijos vertinimo rezultatas

Gairės

Vadovaujančioji institucija ir tvirtinančioji institucija turėtų stengtis išspręsti visus neišspręstus klausimus, kad nepriklausoma audito institucija galėtų pateikti besąlyginę nuomonę. Nepriklausoma audito institucija turės vadovautis profesine nuomone, siekdama įvertinti rezultatus ir visų nustatytų trūkumų rimtumą, kad galėtų pateikti tinkamą audito nuomonę. Gali būti atsižvelgiama į šias gaires:

- jei nustatoma neatitiktis vienam arba keliems su pagrindiniais sistemos reikalavimais susijusiems paskyrimo kriterijams, turėtų būti pateikiama sąlyginė arba neigiama nuomonė.
- jei nustatoma dalinė atitiktis vienam arba keliems su pagrindiniais sistemos reikalavimais susijusiems paskyrimo kriterijams, nepriklausoma audito institucija turėtų įvertinti šių trūkumų rimtumą ir mastą – tai lems, kokią – sąlyginę ar neigiamą – nuomonę reikės parengti.

Neigiama nuomonė turėtų būti pateikiama, jei, nepriklausomos audito institucijos nuomone, su pagrindiniais valdymo ir kontrolės sistemų reikalavimais susijusių trūkumų skaičius ir rimtumas lemia plataus masto neatitiktį BNR reikalavimams, pirmiausia 72, 125 ir 126 straipsniams.

Vadovaudamasi tarptautiniu lygmeniu pripažintais audito standartais nepriklausoma audito institucija gali nepateikti nuomonės, bet į savo audito nuomonę įtraukti „dalyko pabrėžimo“ pastraipą.

Jei nepriklausomos audito institucijos nuomonė dėl vadovaujančiosios ir (arba) tvirtinančiosios institucijos yra:

- neigiama arba sąlyginė, valstybė narė tos institucijos neturėtų paskirti;
- besąlyginė, valstybė narė tą instituciją (tas institucijas) turėtų paskirti.

Kompiuterizuota apskaitos ir informacinė sistema

Komisijos deleguotojo reglamento Nr. 480/2014 32 straipsnis dėl kompiuterine forma registruotinų ir saugotinių duomenų BNR III priede nurodytai informacijai apie registruojamus ir saugomus duomenis taikomas nuo 2014 m. gruodžio mėn. arba 2015 m. liepos 1 d. Todėl iki 2014 m. gruodžio 1 d. paskelbta nepriklausomos audito institucijos nuomonė gali būti besąlyginė net jei skelbiant audito nuomonę dėl paskyrimo dar nėra visiškai įdiegta kompiuterinė apskaitos ir informacinė sistema. Vis dėlto šiuo atveju į nepriklausomos audito institucijos nuomonę gali būti įtraukta „dalyko pabrėžimo“ pastraipa. IT sistemos diegimą turėtų stebėti už paskyrimo stebėseną atsakinga institucija.

Apibendrinamoji nepriklausomos audito institucijos lentelė

Pateiktame kontroliniame sąraše nustatyti faktai turi būti apibendrinami toliau pateiktoje lentelėje ir jais nepriklausoma audito institucija turi remtis kaip pirminiu informacijos šaltiniu paskelbdama nuomonę dėl kiekvienos institucijos. Ši lentelė yra nepriklausomos audito institucijos ataskaitos dalis.

<u>CCI arba sistema (CCI grupė)</u>	<u>Atitinkama institucija (vadovaujančioji arba tvirtinančioji institucija)</u>	<u>Aprašymo išsamumas ir tikslumas (T / N)</u>	<u>Išvada (besalyginė, salyginė, neigiama)</u>	<u>Susiję paskyrimo kriterijai</u>	<u>Susijusių funkcijų ir procedūrų aprašymo skirsnis</u>	<u>Trūkumai</u>	<u>Susiję prioritetai</u>	<u>Rekomendacijos / taisomosios priemonės</u>	<u>Su atitinkama institucija suderintas taisomųjų priemonių įgyvendinimo terminas</u>
<u>CCI x</u>	<u>Vadovaujančioji institucija</u>								
	<u>Tvirtinančioji institucija</u>								
<u>Sistema y</u>	<u>Vadovaujančioji institucija</u>								
	<u>Tvirtinančioji institucija</u>								

- **3 priedo 1 priedėlis. Ištrauka iš BNR 125 straipsnio. Vadovaujančiosios institucijos funkcijos**

Toliau pateikta BNR 125 straipsnio ištrauka susijusi su pateikto kontrolinio sąrašo 3 punktu „Vadovavimo ir kontrolės veikla“, BNR XIII priedo 3 punkto a papunkčiu.

1. Vadovaujančioji institucija atsako už veiksmų programos valdymą laikantis patikimo finansų valdymo principo.
2. Valdydama veiksmų programą vadovaujančioji institucija:
 - a) teikia pagalbą 41 straipsnyje nurodytam stebėsenos komitetui šiam atliekant savo darbą, teikia jam informaciją, kuri yra reikalinga jo funkcijoms vykdyti, visų pirma duomenis, susijusius su veiksmų programos pažanga siekiant jos tikslų, finansinius duomenis bei duomenis apie rodiklius ir orientyrus;
 - b) rengia ir, stebėsenos komitetui patvirtinus, teikia Komisijai 50 straipsnyje nurodytas metinę ir galutinę įgyvendinimo ataskaitas;
 - c) tarpinėms institucijoms ir paramos gavėjams teikia informaciją, kuri yra svarbi jų užduotims vykdyti ir veiksams įgyvendinti;
 - d) nustato kompiuterizuotų kiekvieno veiksmo duomenų, kurie yra reikalingi stebėsenai, vertinimui, finansų valdymui, tikrinimui ir auditui, įskaitant duomenis apie atskirus veiksmų dalyvius, kai taikytina, kaupimo ir saugojimo sistemą;
 - e) užtikrina, kad d punkte nurodyti duomenys būtų renkami, įvedami į sistemą ir joje saugomi ir kad duomenys apie rodiklius būtų suskirstyti pagal lytis, jei to reikalaujama pagal ESF reglamento I priedą.
3. Veiksmų atrankos srityje vadovaujančioji institucija:
 - a) parengia ir patvirtinusi taiko atitinkamas atrankos procedūras ir kriterijus, kurie:
 - i) padeda užtikrinti, kad veiksmais būtų prisidėta siekiant atitinkamo prioriteto konkrečių tikslų ir rezultatų;
 - i) yra nediskriminuojantys ir skaidrūs;
 - ii) atitinka 7 ir 8 straipsniuose nustatytus bendruosius principus;
 - b) užtikrina, kad atrinktas veiksmas atitiktų atitinkamo fondo arba fondų paramos aprėptį ir gali būti priskirtas intervencijos kategorijai, arba EJŖŽF atveju atitinka priemonę, nurodytą pagal veiksmų programos prioritetą arba prioritetus;
 - c) užtikrina, kad paramos gavėjui būtų pateiktas dokumentas, kuriame išdėstomos paramos teikimo kiekvienam veiksmui sąlygos, taip pat konkretūs reikalavimai dėl pagal veiksmą teiktinų produktų arba paslaugų, finansavimo plano ir vykdymo termino;
 - d) prieš patvirtindama veiksmą įsitikina, ar paramos gavėjas turi administracinius, finansinius ir veiklos gebėjimus įvykdyti c punkte nurodytas sąlygas;
 - e) jeigu veiksmą pradėta vykdyti prieš pateikiant finansavimo paraišką vadovaujančiajai institucijai, įsitikina, kad buvo laikomasi veiksmui taikytinos teisės;
 - f) užtikrina, kad veiksmai, kurie buvo atrinkti siekiant teikti fondų paramą, neapimtų veiklos, įtrauktos į veiksmus, kuriems buvo arba turėjo būti taikoma lėšų susigrąžinimo procedūra pagal 71 straipsnį dėl to, kad buvo pakeista gamybinės veiklos vieta perkeliant ją už programos įgyvendinimo teritorijos ribų;
 - g) nustato intervencijos kategorijas arba EJŖŽF atveju – priemones, prie kurių priskiriamos veiksmo išlaidos.
4. Veiksmų programos finansų valdymo ir kontrolės srityje vadovaujančioji institucija:

- a) tikrina, ar bendrai finansuojami produktai ir paslaugos suteikti ir ar paramos gavėjų deklaruotos išlaidos buvo apmokėtos ir atitinka taikytiną teisę, veiksmų programą ir paramos veiksmui sąlygas;
- b) užtikrina, kad veiksmą įgyvendinant dalyvaujantys paramos gavėjai, kuriems atlyginamos tinkamos finansuoti faktiškai patirtos išlaidos, turėtų atskirą apskaitos sistemą arba tinkamą visų su veiksmu susijusių sandorių apskaitos kodą;
- c) atsižvelgdama į nustatytą riziką nustato veiksmingas ir proporcingas kovos su sukčiavimu priemones;
- d) nustato procedūras, užtikrinančias, kad visi su išlaidomis ir auditais susiję dokumentai, reikalingi tinkamai audito sekai garantuoti, būtų saugomi laikantis 72 straipsnio g punkto reikalavimų;
- e) rengia valdymo pareiškimą ir metinę galutinių audito ataskaitų ir atliktų patikrinimų santrauką, nurodytą Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalies a ir b punktuose.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos a punkto, ETB reglamentu gali būti nustatytos specialios bendradarbiavimo programų tikrinimo taisyklės.

5. Tikrinant pagal 4 dalies pirmos pastraipos a punktą atliekamos šios procedūros:

- a) atliekamas kiekvienos paramos gavėjų pateiktos išlaidų atlyginimo paraiškos administracinis tikrinimas;
- b) atliekamos veiksmų patikros vietoje.

Patikrų vietoje dažnumas ir aprėptis turi proporcingai atitikti viešosios paramos veiksmui dydį bei per tas patikras ir audito institucijos atliktą visos valdymo ir kontrolės sistemos auditą nustatytą rizikos lygį.

6. Pagal 5 dalies pirmos pastraipos b punktą atliekant pavienių veiksmų patikras vietoje jas galima atlikti naudojant imtis.

7. Jeigu vadovaujančioji institucija pagal veiksmų programą taip pat yra ir paramos gavėja, 4 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyta tikrinimų tvarka užtikrinamas tinkamas funkcijų atskyrimas.

<...>“

• **3 priedo 2 priedėlis. Ištrauka iš BNR 126 straipsnio. Tvirtinančiosios institucijos funkcijos**

Toliau pateikta BNR 126 straipsnio ištrauka susijusi su pateikto kontrolinio sąrašo 3 punktu „Valdymo ir kontrolės veikla“, BNR XIII priedo 3 punktu.

„Veiksmų programos tvirtinančioji institucija visų pirma yra atsakinga už:

- a) mokėjimo paraiškų parengimą ir pateikimą Komisijai bei patvirtinimą, kad jos parengtos naudojant patikimas apskaitos sistemas, yra pagrįstos patikrinamais patvirtinamaisiais dokumentais ir buvo vadovujančiosios institucijos patikrintos;

Finansinio reglamento 59 straipsnio 5 dalies a punkte nurodytų sąskaitų parengimą;

- c) patvirtinimą, kad sąskaitos yra išsamios, tikslios ir teisingos ir kad į sąskaitas įtrauktos išlaidos atitinka taikytiną teisę, buvo patirtos vykdant veiksmus, atrinktus finansavimui pagal veiksmų programai taikytinus kriterijus bei laikantis taikytinos teisės;
- d) užtikrinimą, kad veiktų sistema, kurioje kompiuterizuota forma būtų registruojami ir saugomi kiekvieno veiksmo apskaitos duomenys, saugomi mokėjimo paraiškoms ir sąskaitoms parengti reikalingi duomenys, įskaitant duomenis apie susigrąžintinų sumų apskaitą ir išimtų sumų apskaitą panaikinus dalį veiksmui skirtos paramos arba visą paramą;
- e) užtikrinimą mokėjimo paraiškų rengimo ir teikimo tikslais, kad iš vadovujančiosios institucijos gauta tinkama informacija apie įvykdytas su išlaidomis susijusias procedūras ir patikrinimus;
- f) tai, kad mokėjimo paraiškų rengimo ir teikimo tikslais būtų atsižvelgta į visų auditų, kuriuos atliko audito institucija arba kurie buvo atlikti jos atsakomybe, rezultatus;
- g) Komisijai deklaruotų išlaidų ir atitinkamo viešojo paramos gavėjams sumokėto įnašo apskaitos įrašų saugojimą kompiuterizuota forma;
- h) susigrąžintinų sumų apskaitą ir anuliuotų sumų apskaitą, panaikinus dalį veiksmui skirtą įnašą arba visą įnašą. Susigrąžintos sumos iki veiksmų programos užbaigimo sugrąžinamos į Sąjungos bendrąjį biudžetą, išskaitant jas iš kitos išlaidų suvestinės.“

4 PRIEDAS. PASKYRIMO KRITERIJŲ IR SUSIJUSIŲ PAGRINDINIŲ REIKALAVIMŲ SĄSAJŲ LENTELĖ

<i>Institucija</i>	<i>Pagrindinis reikalavimas / vertinimo kriterijus^(*)</i>	<i>Susiję paskyrimo kriterijai (BNR XIII priedas)</i>
VI	1 PR	
VI	1.1	1. i papunktis / 1 punkto ii papunktis
VI	1.2	1. iv papunktis
VI	1.3	1. i papunktis
VI	1.4	1. ii papunktis / 3 punkto A dalis
VI	1.5	1. ii papunktis
VI	1.6	
VI	2 PR	
VI	2.1	3 punkto A dalies i papunktis
VI	2.2	3 punkto A dalies i papunktis
VI	2.3	3 punkto A dalies i papunktis
VI	2.4	3 punkto A dalies i papunktis
VI	2.5	3 punkto A dalies i papunktis
VI	3 PR	
VI	3.1	3 punkto A dalies v papunktis / 3 punkto A dalies ix papunktis
VI	3.2	3 punkto A dalies ix papunktis
VI	3.3	3 punkto A dalies ix papunktis
VI	4 PR	
VI	4.1	3. A dalies ii ir iii papunkčiai
VI	4.2	3. A dalies ii papunktis
VI	4.3	3. A dalies i papunktis / 3 punkto A dalies ii papunktis / 3 punkto A dalies iii papunktis / 3 punkto A dalies v papunktis
VI	4.4	3 punkto A dalies ii papunktis / 3 punkto A dalies vii papunktis
VI	4.5	3 punkto A dalies ii papunktis / 3 punkto B dalies iv papunktis / 4 punkto B dalis
VI	5 PR	
VI	5.1	3 punkto A dalies iv papunktis / 3 punkto A dalies vii papunktis
VI	5.2	3 punkto A dalies iv papunktis / 3 punkto A dalies vii papunktis
VI	5.3	3 punkto A dalies vii papunktis
VI	6 PR	
VI	6.1	3 punkto A dalies iv papunktis ir 4 punkto A dalies i ir ii papunkčiai
VI	6.2	3 punkto A dalies iv papunktis ir 4 punkto A dalies i ir ii papunkčiai
VI	6.3	3 punkto A dalies iv papunktis
VI	7 PR	

<i>Institucija</i>	<i>Pagrindinis reikalavimas / vertinimo kriterijus^(*)</i>	<i>Susiję paskyrimo kriterijai (BNR XIII priedas)</i>
VI	7.1	3. A dalies vi papunktis
VI	7.2	3. A dalies vi papunktis
VI	7.3	3. A dalies vi papunktis
VI	7.4	3. A dalies vi papunktis
VI	7.5	3. A dalies vi papunktis
VI	7.6	3. A dalies vi papunktis
VI	7.7	3. A dalies vi papunktis
VI	8 PR	
VI	8.1	3. A dalies viii papunktis
VI	8.2	3. A dalies viii papunktis
VI	8.3	3. A dalies viii papunktis
VI	8.4	3. A dalies viii papunktis
TVI	9 PR	
TVI	9.1	1. i papunktis / 1 punkto ii papunktis
TVI	9.2	1. iv papunktis
TVI	9.3	1. i papunktis
TVI	9.4	1. ii papunktis / 3 punkto B dalis
TVI	9.5	1 punkto ii papunktis
TVI	9.6	
TVI	10 PR	
TVI	10.1	3 punkto B dalies iv papunktis / 4 punkto B dalis
TVI	10.2	1. ii papunktis / 3 punkto B dalies i papunktis
TVI	11 PR	
TVI	11.1	3.B. iii papunktis
TVI	11.2	3.B. iii papunktis
TVI	11.3	3.B. iii papunktis
TVI	12 PR	
	12.1.	3.B. iii papunktis
	12.2	3.B. iii papunktis
TVI	13 PR	
TVI	13.1	3.B. ii papunktis
TVI	13.2	3.B. i papunktis / 3 punkto B dalies ii papunktis
TVI	13.3	3.B. ii papunktis
TVI	13.4	3.B. ii papunktis
TVI	13.5	3.B. ii papunktis
AI	14 PR	Netaikoma.
AI	15 PR	Netaikoma.
AI	16 PR	Netaikoma.
AI	17 PR	Netaikoma.
AI	18 PR	Netaikoma.

(*) VK = Vertinimo kriterijus

5 PRIEDAS. APRAŠYMO MODELIO (KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTO III PRIEDAS) SAŠAJŲ SU PASKYRIMO KRITERIJAIŠ IR SUSIJUSIAIS KONTROLINIO SĄRAŠO KLAUSIMAIŠ (3 PRIEDAS) LENTELĖ

Aprašymo modelis (KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTO III PRIEDAS)	Paskyrimo kriterijai (BNR XIII priedas)	Svarbiausi šių gairių 3 priede pateikto kontrolinio sąrašo klausimai
1. BENDROJI INFORMACIJA	–	
1.1. Informaciją pateikė	–	0.1
<ul style="list-style-type: none"> • Valstybės narės pavadinimas 		0.2
<ul style="list-style-type: none"> • Programos pavadinimas ir CCI (visos veiksmų programos, už kurias atsakinga vadovaujančioji ir (arba) tvirtinančioji institucijos), jei taikoma bendra KVS 		0.2.
<ul style="list-style-type: none"> • Pagrindinio asmens ryšiams vardas ir pavardė , taip pat el. pašto adresas (už aprašymą atsakinga institucija) 		0.2
1.2. Pateiktoje informacija aprašoma padėtis MM mm dd	–	0.2
1.3. sistemos struktūra (bendroji informacija ir struktūrinė schema, kurioje nurodyti organizaciniai institucijų/subjektų, susijusių su valdymo ir kontrolės sistema, ryšiai)	1. i papunktis, 1 punkto ii papunktis	1.2
1.3.1. vadovaujančiąja institucija (vadovaujančios institucijos pavadinimas, adresas ir asmuo ryšiams) Nurodykite, ar remiantis Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 123 straipsnio 3 dalimi vadovaujančioji institucija taip pat paskirta kaip tvirtinančioji institucija.	1. i papunktis	0.2
1.3.2. tvirtinančiąja institucija (tvirtinančiosios institucijos pavadinimas, adresas ir asmuo ryšiams)	1. i papunktis	0.2
1.3.3. tarpinėmis institucijomis (tarpinių institucijų pavadinimai, adresai ir asmenys ryšiams)	1. i papunktis, 1 punkto ii papunktis	0.2
1.3.4. Kai taikoma Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 123 straipsnio 5 dalis, nurodykite, kaip užtikrinamas audito institucijos ir vadovaujančiosios ir (arba) tvirtinančiosios institucijų funkcijų atskyrimo principas.	1. i papunktis	0.2
2. VADOVAUJANČIOJI INSTITUCIJA		

Aprašymo modelis (KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTO III PRIEDAS)	Paskyrimo kriterijai (BNR XIII priedas)	Svarbiausi šių gairių 3 priede pateikto kontrolinio sąrašo klausimai
2.1. Vadovaujančioji institucija ir jos pagrindinės funkcijos		
2.1.1. Vadovaujančiosios institucijos statusas (nacionalinė, regioninė ar vietos viešojo arba privačiojo sektoriaus subjektas) ir subjektas, į kurio sudėtį ji įeina ¹⁴ .		0.2
2.1.2. Išsamus vadovaujančiosios institucijos tiesiogiai atliekamų funkcijų ir užduočių aprašymas. Kai vadovaujančioji institucija taip pat papildomai atlieka tvirtinančiosios institucijos funkcijas, aprašymas, kaip užtikrinamas funkcijų atskyrimas.	1. i papunktis,	1.1, 1.5, 1.7, 3.29, 3.22
2.1.3. Išsamus vadovaujančiosios institucijos oficialiai perduotų funkcijų aprašymas, informacija apie tarpines institucijas ir perdavimo forma (perdavimo atveju vadovaujančioji institucija lieka visapusiškai atsakinga už perduotas funkcijas) pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 123 straipsnio 6 ir 7 dalis. Nuoroda į atitinkamus dokumentus (teisės aktus, kuriais suteikiami įgaliojimai, sutartis). Kai taikoma, išsamus Reglamento (ES) Nr. 1299/2013 23 straipsnio 4 dalyje numatytų Europos teritorinio bendradarbiavimo programų tikrintojų funkcijų aprašymas.	1 punkto i papunktis, 1 punkto ii papunktis	1.1, 1.9, 1.12, 1.13, 1.15, 3.3, 3.68
2.1.4. Procedūrų, kuriomis užtikrinamos veiksmingos ir proporcingos kovos su sukčiavimu priemonės atsižvelgiant į nustatytą riziką, aprašymas, įskaitant nuorodą į atliktą rizikos vertinimą (Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 4 dalies c punktas).	3 punkto A dalies vi papunktis	1.18, 1.20, 2.4, 3.32, 3.33, 3.34-3.40, 3.56
2.2. Vadovaujančiosios institucijos struktūra ir procedūros		
2.2.1. Organizacinė struktūra ir išsamus padalinių funkcijų aprašymas (įskaitant tinkamų žmogiškųjų išteklių su reikiama gebėjimais paskirstymo planą). Ši informacija taip pat apima tarpines institucijas, kurioms perduotos tam tikros funkcijos.	1 punkto i papunktis, 1 punkto ii papunktis, 1 punkto iv papunktis	1.1, 1.3, 1.4, 1.2, 1.5, 1.6, 1.7, 1.9, 1.12, 1.13, 1.14, 1.15,
2.2.2. Sistema, kuria užtikrinama, kad prireikus ir ypač svarbių veiklos (valdymo ir kontrolės sistemos) pokyčių atveju būtų imamasi atitinkamo rizikos valdymo.	2	2.0–2.4

¹⁴ Žr. BNR 123 straipsnį (1 ir 3 dalis).

Aprašymo modelis (KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTO III PRIEDAS)	Paskyrimo kriterijai (BNR XIII priedas)	Svarbiausi šių gairių 3 priede pateikto kontrolinio sąrašo klausimai
2.2.3. Aprašomos toliau nurodytos procedūros (kurios vadovaujančiosios institucijos ir tarpinių institucijų darbuotojams turėtų būti parengtos raštu; data ir nuoroda):	3 punkto A dalis	3.1
2.2.3.1. procedūros stebėsenos komiteto darbui remti;	4 punkto A dalis, 4 punkto B dalis	3.10, 3.24, 4.0, 4.2, 4.3, 4.4
2.2.3.2. procedūros dėl kiekvieno veiksmo duomenų, kurių reikia stebėsenos, vertinimo, finansų valdymo, tikrinimo ir audito tikslais, rinkimo, registravimo ir saugojimo kompiuterine forma, įskaitant, kai taikoma, duomenis apie atskirus dalyvius ir prireikrus pagal lytį suskirstytus rodiklių duomenis;	3 punkto A dalies iv papunktis	3.23-3.30
2.2.3.3. vadovaujančiosios institucijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 123 straipsnio 6 ir 7 dalis oficialiai perduotų funkcijų priežiūros procedūros;	1 punkto ii papunktis	1.13
2.2.3.4. veiksmų vertinimo, atrankos bei tvirtinimo ir jų atitikties taikytinoms taisyklėms per visą jų įgyvendinimo laikotarpį užtikrinimo procedūros (Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 3 dalis), įskaitant nurodymus ir gaires, kuriais užtikrinamas veiksmų efektyvumas siekiant atitinkamų prioritetų konkrečių tikslų ir rezultatų pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 3 dalies a punkto i papunkčio nuostatas, ir procedūras, kuriomis užtikrinama, kad nebūtų atrinkti veiksmai, jeigu iki paramos gavėjo paraiškos skirti finansavimą pateikimo jie buvo fiziškai užbaigti arba visiškai įgyvendinti (įskaitant tarpinių institucijų taikomas procedūras, kai joms perduotas veiksmų vertinimas, atranka ir tvirtinimas);	3 punkto A dalies i papunktis	3.4-3.21
2.2.3.5. procedūros, kuriomis užtikrinama, kad paramos gavėjui būtų pateiktas dokumentas, kuriame nustatomos kiekvieno veiksmo rėmimo sąlygos, įskaitant procedūras, kuriomis užtikrinama, kad paramos gavėjai turėtų atskirą apskaitos sistemą arba atitinkamą apskaitos kodą visiems su veiksmu susijusiems sandoriams;	3 punkto A dalies i papunktis, 3 punkto A dalies ix papunktis	3.6, 3.62-3.64
2.2.3.6. veiksmų tikrinimo procedūros (remiantis Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 4–7 dalyse nustatytais reikalavimais), įskaitant procedūras, kuriomis užtikrinama, kad veiksmai atitiktų Sąjungos politiką (kaip antai susijusių su partneryste ir daugiapakopiu valdymu, moterų ir vyrų lygybės, nediskriminavimo, prieinamumo neįgaliesiems skatinimu, darniu vystymusi, viešųjų pirkimų, valstybės pagalbos ir aplinkosaugos taisyklėmis), ir informacija apie tokius patikrinimus atliekančias	1 punkto ii papunktis, 3 punkto A dalies i papunktis, 3 punkto A dalies ii papunktis	3.4, 3.12-3.21

Aprašymo modelis (KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTO III PRIEDAS)	Paskyrimo kriterijai (BNR XIII priedas)	Svarbiausi šių gairių 3 priede pateikto kontrolinio sąrašo klausimai
<p>institucijas arba subjektus. Aprašymas apima administracinius valdymo patikrinimus dėl kiekvienos paramos gavėjų pateiktos išlaidų atlyginimo paraiškos ir veiksmų valdymo patikrinimus vietoje, kurios gali būti atliekamos naudojant imtis. Kai valdymo patikrinimai perduoti tarpinėms institucijoms, aprašymas turėtų apimti atliekant tuos patikrinimus tarpinių institucijų taikomas procedūras ir vadovaujančiosios institucijos taikomas procedūras, skirtas prižiūrėti tarpinėms institucijoms perduotų funkcijų veiksmingumą. Dažnumas ir aprėptis turi proporcingai atitikti viešosios paramos veiksmui dydį ir per šiuos patikrinimus bei audito institucijos atliktą visos valdymo ir kontrolės sistemos auditą nustatytą rizikos lygį;</p>		
<p>2.2.3.7. procedūrų, pagal kurias gaunamos, tikrinamos ir patvirtinamos paramos gavėjų pateikiamos išlaidų atlyginimo paraiškos ir pagal kurias leidžiami, vykdomi ir apskaitomi mokėjimai paramos gavėjams atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 122 straipsnio 3 dalyje nustatytas prievolės nuo 2016 m., aprašymas (įskaitant tarpinių institucijų taikomas procedūras, kai joms perduotas išlaidų atlyginimo paraiškų tvarkymas), laikantis Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 132 straipsnyje nustatyto 90 dienų mokėjimų paramos gavėjams termino;</p>	3 punkto A dalies iii papunktis	3.12, 3.22
<p>2.2.3.8. informacija apie institucijas arba subjektus, įgyvendinančius kiekvieną išlaidų atlyginimo paraiškos tvarkymo etapą, įskaitant struktūrinę schemą, kurioje nurodyti visi susiję subjektai;</p>	1 punkto i papunktis, 3 punkto A dalies vii papunktis	3.22
<p>2.2.3.9. aprašymas, kaip vadovaujančioji institucija perduoda informaciją tvirtinančiajai institucijai, įskaitant informaciją apie Sąjungos ar nacionaliniams subjektams vykdamą valdymo patikrinimus, auditą ir kontrolę nustatytus trūkumus ir (arba) pažeidimus (įskaitant įtariamo ir nustatyto sukčiavimo atvejus) ir tolesnius veiksmus;</p>	1 punkto iii papunktis, 3 punkto A dalies viii papunktis	3.22
<p>2.2.3.10. aprašymas, kaip vadovaujančioji institucija perduoda informaciją audito institucijai, įskaitant informaciją apie Sąjungos ar nacionaliniams subjektams vykdamą valdymo patikrinimus, auditą ir kontrolę nustatytus trūkumus ir (arba) pažeidimus (įskaitant įtariamo ir nustatyto sukčiavimo atvejus) ir tolesnius veiksmus;</p>	3 punkto A dalies ii papunktis	3.21, 3.39, 3.49
<p>2.2.3.11. nuoroda į valstybės narės nustatytas nacionalines tinkamumo finansuoti taisykles, taikomas veiksmų programai;</p>	3 punkto A dalies ii papunktis, 3 punkto A dalies	3.62, 3.63

Aprašymo modelis (KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTO III PRIEDAS)	Paskyrimo kriterijai (BNR XIII priedas)	Svarbiausi šių gairių 3 priede pateikto kontrolinio sąrašo klausimai
	ix papunktis	
2.2.3.12. metinių ir galutinių įgyvendinimo ataskaitų rengimo ir teikimo Komisijai procedūros (Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 2 dalies b punktas), įskaitant patikimų duomenų apie veiklos rezultatų rodiklius rinkimo ir teikimo procedūras (Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 2 dalies a punktas);	4 punkto A dalies ii papunktis	4.4, 4.5
2.2.3.13. valdymo pareiškimo rengimo procedūros (Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 4 dalies e punktas);	3 punkto A dalies viii papunktis	3.47-3.50
2.2.3.14. procedūros, skirtos parengti metinę galutinių audito ataskaitų ir atliktų kontrolės veiksmų santrauką, įskaitant nustatytų sistemų klaidų ir trūkumų pobūdžio bei masto analizę, taip pat taisomuosius veiksmus, kurių buvo imtasi ar planuojama imtis (Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 4 dalies e punktas);	3 punkto A dalies viii papunktis	3.47-3.50
2.2.3.15. procedūros, susijusios su darbuotojų informavimu apie pirmiau nurodytas procedūras, taip pat informacija apie organizuotą (numatomą) mokymą ir bet kokias parengtas gaires (data ir nuoroda);	3 punkto A dalis, 3 punkto B dalis	3.1, 3.66
2.2.3.16. kai tinkama, vadovaujančiosios institucijos procedūrų, susijusių su valstybės narės nustatytos veiksmingos su ESI fondais susijusių skundų nagrinėjimo tvarkos taikymo sritimi, taisyklėmis ir procedūromis ¹⁵ , aprašymas, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 74 straipsnio 3 dalį.	4.A.	4.1
2.3. Audito seka		
2.3.1. Procedūros, kuriomis užtikrinama tinkama audito seka ir archyvavimo sistema, taip pat duomenų saugumo požiūriu, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 122 straipsnio 3 dalį, laikantis nacionalinių dokumentų atitikties patvirtinimo taisyklių (Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 4 dalies d punktas ir Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 480/2014 25 straipsnis).	3 punkto A dalies vi papunktis, 3 punkto A dalies vii papunktis	3.26, 3.41-3.46
2.3.2. Duoti nurodymai dėl paramos gavėjų, tarpinių institucijų ir (arba) vadovaujančiosios institucijos turimų patvirtinamųjų	3 punkto A dalies vii papunktis	3.43

¹⁵ Nuoroda į dokumentą arba nacionalinės teisės aktus, kuriuose valstybė narė nustačiusi šią veiksmingą tvarką.

Aprašymo modelis (KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTO III PRIEDAS)	Paskyrimo kriterijai (BNR XIII priedas)	Svarbiausi šių gairių 3 priede pateikto kontrolinio sąrašo klausimai
dokumentų saugojimo (data ir nuoroda).		
2.3.2.1. Nurodomas laikotarpis, kurį turi būti saugomi dokumentai.	3 punkto A dalies vii papunktis	3.43
2.3.2.2. Formatas, kuriuo turi būti saugomi dokumentai.	3 punkto A dalies vii papunktis	3.43
2.4. Pažeidimai ir susigražintos sumos	1 punkto iii papunktis	
2.4.1. Informavimo apie pažeidimus (įskaitant sukčiavimo atvejus) ir jų ištaisymo bei tolesnių veiksmų, taip pat anuliuotų ir susigražintų sumų, susigražintinų sumų, nesusigražinamų sumų ir sumų, susijusių su veiksmais, kurie sustabdyti dėl sustabdomąjį poveikį turinčio teisinio proceso arba administracinio skundo, registravimo procedūros (kuri vadovaujančiosios institucijos ir tarpinių institucijų darbuotojams turėtų būti parengta raštu; data ir nuoroda) aprašymas.	1 punkto iii papunktis	1.18-1.21
2.4.2. Įsipareigojimo pranešti Komisijai apie pažeidimus pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 122 straipsnio 2 dalį vykdymo procedūros aprašymas (įskaitant struktūrinę schemą, kurioje nurodyti atskaitomybės santykiai).	1 punkto iii papunktis	1.18
3. TVIRTINANČIOJI INSTITUCIJA		
3.1. Tvirtinančioji institucija ir jos pagrindinės funkcijos		
3.1.1. Tvirtinančiosios institucijos statusas (nacionalinė, regioninė ar vietos viešojo sektoriaus subjektas) ir subjektas, į kurio sudėtį ji įeina.	–	0.2
3.1.2. Išsamus tvirtinančiosios institucijos atliekamų funkcijų aprašymas. Kai vadovaujančioji institucija taip pat papildomai atlieka tvirtinančiosios institucijos funkcijas, aprašymas, kaip užtikrinamas funkcijų atskyrimas (žr. 2.1.2 punktą).	1 punkto i papunktis	1.1, 1.2
3.1.3. Tvirtinančiosios institucijos oficialiai perduotos funkcijos, informacija apie tarpines institucijas ir perdavimo forma pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 123 straipsnio 6 dalį. Nuoroda į atitinkamus dokumentus (teisės aktus, kuriais suteikiami įgaliojimai, sutartis). Vykdamas perduotas užduotis tarpinių institucijų taikomų procedūrų ir tvirtinančiosios institucijos taikomų procedūrų, skirtų tarpinėms institucijoms perduotų užduočių veiksmingumui prižiūrėti, aprašymas.	1 punkto ii papunktis	1.2, 1.9-1.17

Aprašymo modelis (KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTO III PRIEDAS)	Paskyrimo kriterijai (BNR XIII priedas)	Svarbiausi šių gairių 3 priede pateikto kontrolinio sąrašo klausimai
3.2. Tvirtinančios institucijos struktūra		
3.2.1. Organizacinė struktūra ir išsamus padalinių funkcijų aprašymas (įskaitant tinkamų žmogiškųjų išteklių su reikiama gebėjimais paskirstymo planą). Ši informacija taip pat apima tarpines institucijas, kurioms perduotos tam tikros užduotys.	1 punkto i papunktis, 1 punkto ii papunktis, 1 punkto iv papunktis	1.1, 1.2, 1.24– 1.31
3.2.2. Aprašomos procedūros, kurios tvirtinančiosios institucijos ir tarpinių institucijų darbuotojams turi būti parengtos raštu (data ir nuoroda):	3 punkto B dalis	3.66-3.68
3.2.2.1. mokėjimo prašymų rengimo ir teikimo procedūros: <ul style="list-style-type: none"> ○ nustatytos tvarkos, pagal kurią tvirtinančioji institucija turi galimybę susipažinti su bet kokia informacija apie veiksmus, kuri jai reikalinga mokėjimo prašymų rengimo ir teikimo tikslais, įskaitant valdymo patikrinimų (pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnį) ir visų susijusių auditų rezultatus, aprašymas; – procedūros, pagal kurią rengiami ir Komisijai teikiami mokėjimo prašymai, taip pat procedūros, kuria užtikrinama, kad galutinis tarpinio mokėjimo prašymas būtų pateiktas iki liepos 31 d., pasibaigus ankstesniems ataskaitiniams metams, aprašymas; 	3 punkto B dalis iv papunktis	3.21, 3.69, 3.70
3.2.2.2. apskaitos sistemos, kurią naudojant tvirtinamos Komisijai teikiamos išlaidos ir sąskaitos (Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 126 straipsnio d dalis), aprašymas: <ul style="list-style-type: none"> – suvestinių duomenų perdavimo tvirtinančiajai institucijai tvarka, kai taikoma decentralizuota sistema; – apskaitos sistemos ir 4.1 punkte apibūdintos informacinės sistemos sąsaja; – nurodomi Europos struktūrinių ir investicijų fondų sandoriai, kai taikoma bendra su kitais fondais sistema; 	3 punkto B dalis iii papunktis	3.71, 3.72, 3.73, 3.76, 3.77
3.2.2.3. taikomų Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 59 straipsnio 5 dalyje nurodytų sąskaitų rengimo procedūrų aprašymas (Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 126 straipsnio b	3 punkto B dalis ii papunktis	3.75-3.80

Aprašymo modelis (KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTO III PRIEDAS)	Paskyrimo kriterijai (BNR XIII priedas)	Svarbiausi šių gairių 3 priede pateikto kontrolinio sąrašo klausimai
<p>punktas); tvarka, kuria patvirtinama, kad sąskaitos yra išsamios, tikslios ir teisingos ir kad į sąskaitas įtrauktos išlaidos atitinka taikytiną teisę (Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 126 straipsnio c punktas), atsižvelgiant į visų patikrinimų ir auditų rezultatus;</p>		
<p>3.2.2.4. kai taikoma, tvirtinančiosios institucijos procedūrų, susijusių su valstybės narės nustatytos veiksmingos su ESI fondais susijusių skundų nagrinėjimo tvarkos taikymo sritimi, taisyklėmis ir procedūromis¹⁶, aprašymas, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 74 straipsnio 3 dalį.</p>	4.B.	4.8
<p>3.3. Susigražintos sumos</p>		
<p>3.3.1. Sistemos, kuria užtikrinamas greitas viešosios paramos, įskaitant Sąjungos paramą, susigražinimas, aprašymas.</p>	3 punkto B dalies iii papunktis	3.81
<p>3.3.2. Procedūros, skirtos tinkamai audito sekai užtikrinti, kompiuterine forma saugant kiekvieno veiksmo apskaitos duomenis, įskaitant susigražintas sumas, susigražintinas sumas, iš mokėjimo prašymo išbrauktas sumas, nesusigražinamas sumas ir sumas, susijusias su veiksmais, kurie sustabdyti dėl sustabdomąjį poveikį turinčio teisinio proceso arba administracinio skundo, įskaitant sumas, susigražinamas taikant Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 71 straipsnį dėl veiksmų tęstinumo.</p>	3 punkto B dalies iii papunktis	3.82
<p>3.3.3. Susigražintų sumų arba anuliuotinių sumų išskaitymo iš deklaruojamų išlaidų tvarka.</p>	3 punkto B dalies iii papunktis	3.84, 3.88
<p>4. INFORMACINĖ SISTEMA</p>	<p>–</p>	
<p>4.1. Aprašomos informacinės sistemos, įskaitant struktūrinę schemą (centrinė ar bendra tinklo sistema arba decentralizuota sistema su sąsajomis tarp sistemų), kuriomis:</p>		
<p>4.1.1. kompiuterine forma renkami, registruojami ir saugomi kiekvieno veiksmo duomenys, kurių reikia stebėsenos, vertinimo, finansų valdymo, tikrinimo ir audito tikslais, įskaitant, kai tinkama, duomenis apie atskirus dalyvius ir prireikus pagal lytį suskirstytus rodiklių duomenis, kaip reikalaujama pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 2 dalies d punktą ir Komisijos deleguotojo reglamento Nr. 480/2014 24 straipsnį;</p>	3 punkto A dalies iv papunktis	3.24, 3.25

¹⁶ Nuoroda į dokumentą arba nacionalinės teisės aktus, kuriuose valstybė narė nustačiusi šią veiksmingą tvarką.

Aprašymo modelis (KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTO III PRIEDAS)	Paskyrimo kriterijai (BNR XIII priedas)	Svarbiausi šių gairių 3 priede pateikto kontrolinio sąrašo klausimai
4.1.2. užtikrinama, kad ankstesniame punkte nurodyti duomenys būtų renkami, registruojami ir saugomi sistemoje, o rodiklių duomenys būtų suskirstyti pagal lytį, jei būtina pagal Reglamento (ES) Nr. 1304/2013 I ir II priedus, kaip reikalaujama pagal Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 125 straipsnio 2 dalies e punktą;	3 punkto A dalies iv papunktis	3.24, 3.25
4.1.3. užtikrinama, kad veiktų sistema, kurioje kompiuterine forma būtų registruojami ir saugomi kiekvieno veiksmo apskaitos duomenys, taip pat saugomi mokėjimo prašymams ir sąskaitoms parengti reikalingi duomenys, įskaitant duomenis apie susigrąžintinas sumas, susigrąžintas sumas, nesusigrąžinamas sumas ir sumas, anuliuotas panaikinus dalį veiksmui ar veiksmų programai skirto įnašo arba visą įnašą, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 126 straipsnio d punkte ir 137 straipsnio b punkte;	3 punkto B dalies ii papunktis, 3 punkto B dalies iii papunktis	1.22, 3.46, 3.75–3.79, 3.81–3.85
4.1.4. kompiuterine forma saugomi Komisijai deklaruotų išlaidų ir atitinkamo paramos gavėjams sumokėto viešojo įnašo apskaitos duomenys, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 126 straipsnio g punkte;	3 punkto B dalies ii papunktis, 3 punkto B dalies iii papunktis	3.75, 3.82
4.1.5. tvarkoma susigrąžintinių sumų ir sumų, anuliuotų panaikinus dalį veiksmui skirtą įnašą arba visą įnašą, apskaita, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 126 straipsnio h punkte;	3 punkto B dalies iii papunktis	3.83, 3.84
4.1.6. saugomi sumų, susijusių su veiksmis, kurie sustabdyti dėl sustabdomąjį poveikį turinčio teisinio proceso arba administracinio skundo, apskaitos duomenys;	3 punkto B dalies iii papunktis	3.82
4.1.7. informuojama apie tai, ar sistemos veikia ir ar jose galima patikimai registruoti pirmiau nurodytus duomenis.	3 punkto A dalies iv papunktis	3.30
4.2. Procedūrų, kuriomis tikrinama, ar užtikrintas IT sistemų saugumas, aprašymas	3 punkto A dalies iv papunktis	3.26
Dabartinės padėties, įgyvendinant Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 122 straipsnio 3 dalies reikalavimus, aprašymas	3 punkto A dalies iii papunktis, 3 punkto A dalies iv papunktis, 3 punkto B dalies iii papunktis	3.22